

เอกสารประกอบการบรรยาย

เรื่อง

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

โดย

รศ.ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร

วันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน 2559 เวลา 13.30 – 16.30 น.

ณ ห้องเสวนา ชั้น 6

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดโดย

สำนักบริหารกลาง

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เอกสารประกอบการบรรยาย

เรื่อง

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

โดย

รศ.ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร

วันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน 2559 เวลา 13.30 – 16.30 น.

ณ ห้องเสวนา ชั้น 6

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดโดย

สำนักบริหารกลาง

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการ ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร

เอกสารประกอบการบรรยาย
เพื่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙

(1) Philosophical Introduction นิยามของคำว่า "สถานะและสิทธิ ของบุคคล"

- สารบัญ
1. PHILOSOPHICAL INTRODUCTION - นิยามของคำว่า "สถานะและสิทธิของบุคคล"
 2. PHILOSOPHICAL INTRODUCTION - การจำแนกประเภท "สถานะและสิทธิของบุคคล"
 3. PHILOSOPHICAL INTRODUCTION - "แนวคิดและวิธีการจัดการ" สถานะและสิทธิของบุคคล
 4. PHILOSOPHICAL INTRODUCTION - "การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล" ในบริบทงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒
 5. SITUATION ANALYSIS - การจัดการสิทธิในการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายในสถานการณ์ทั่วไป
 6. SITUATION ANALYSIS - การจัดการสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
 7. SITUATION ANALYSIS - การจัดการสิทธิในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์
 8. SITUATION ANALYSIS - การจัดการสิทธิในการมีส่วนร่วมของมนุษย์
 9. SITUATION ANALYSIS - การจัดการสิทธิเข้าสู่ความยุติธรรมของมนุษย์
 10. STRATEGICAL CONCLUSION - ยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรัฐไทย
 11. STRATEGICAL CONCLUSION - ยุทธศาสตร์ที่ยั่งยืนเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรัฐไทย
 12. เอกสารเพื่อการอ่านเพิ่มเติม

สิ่งแรกที่ต้องบอกกันก่อน !!!

ก็คือ เรื่องของสิทธิในสถานะบุคคล
มิใช่เรื่องของสิทธิในสัญชาติเท่านั้น

สิ่งที่สองที่ต้องบอกกันก่อน !!!

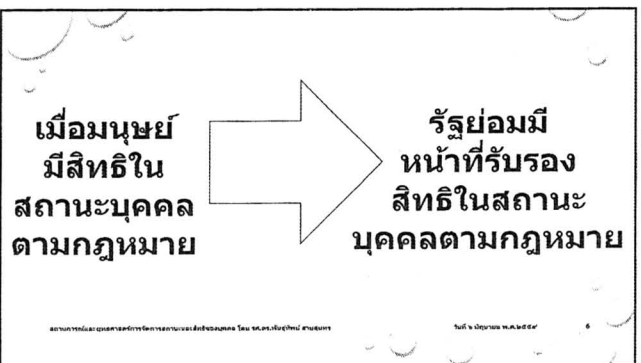
ก็คือ เรื่องของ "การมี" สิทธิในสถานะบุคคลตามกฎหมาย
มิใช่เรื่องของ "การใช้" สิทธิในสถานะบุคคลตามกฎหมาย

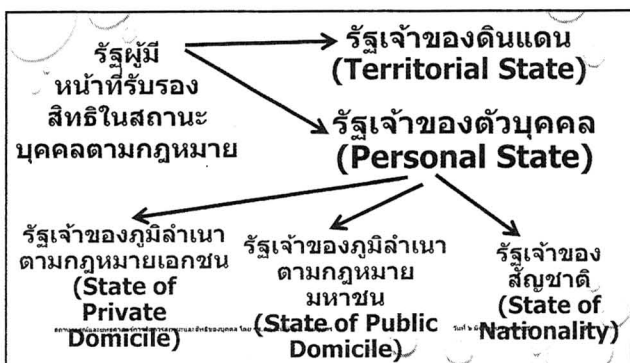
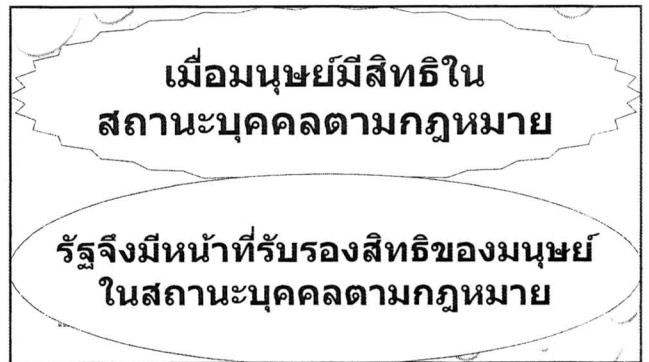
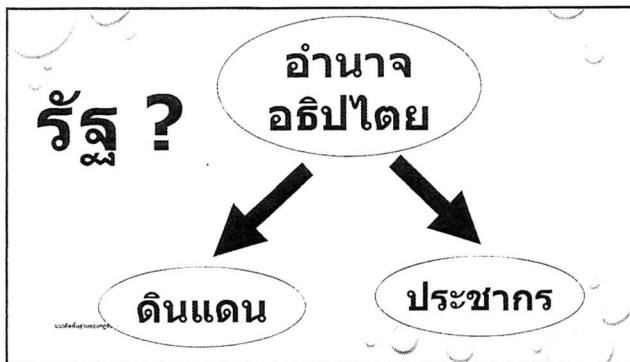
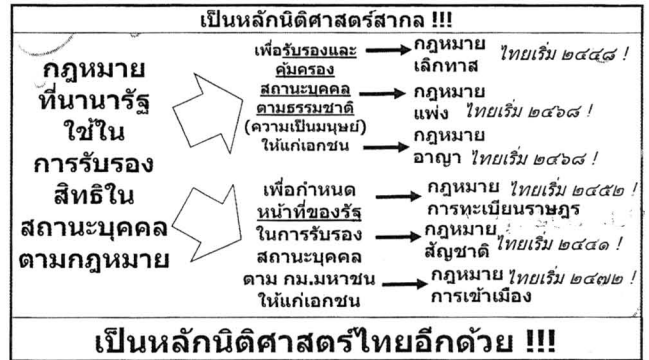
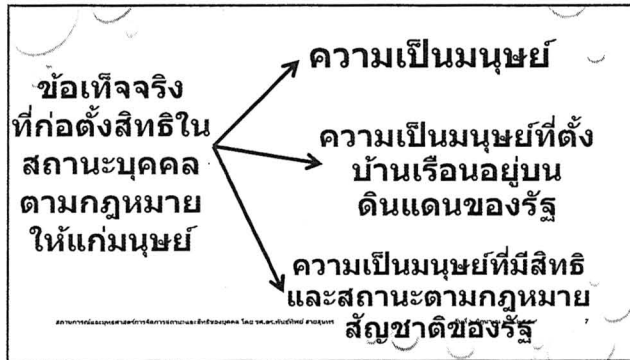
สิ่งที่สามที่ต้องบอกกันก่อน !!!

ก็คือ เรื่องของ "สิทธิ" เป็นคนละเรื่องกับเรื่องของ "สถานะ"

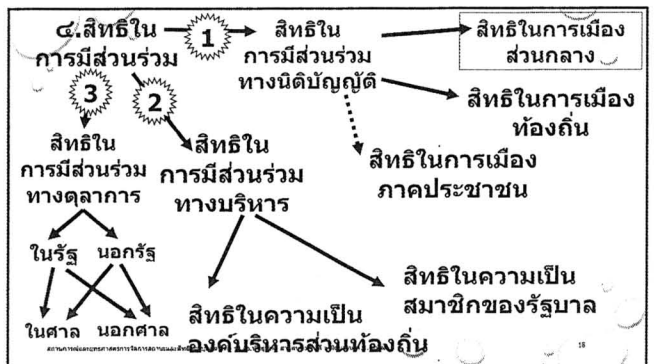
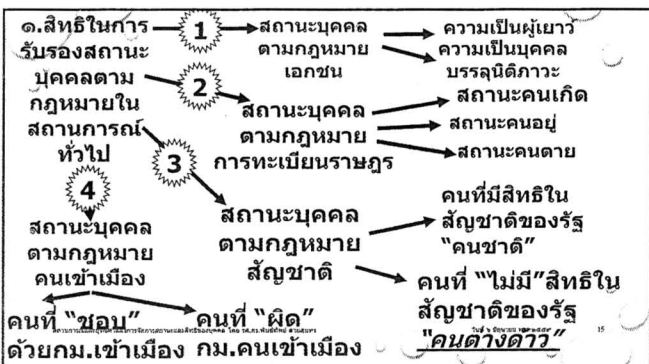
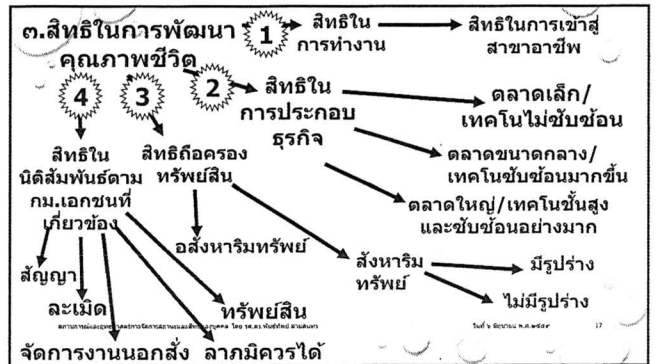
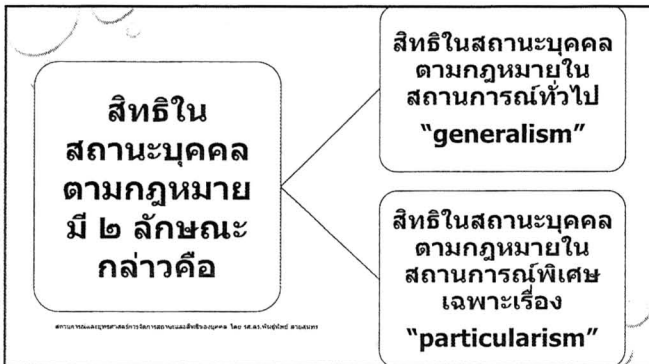
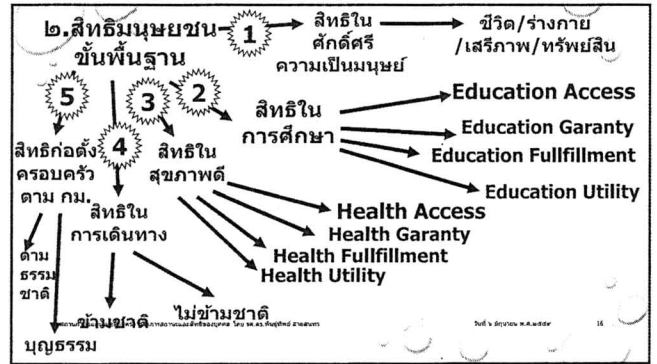
สิ่งที่สี่ที่ต้องบอกกันก่อน !!!

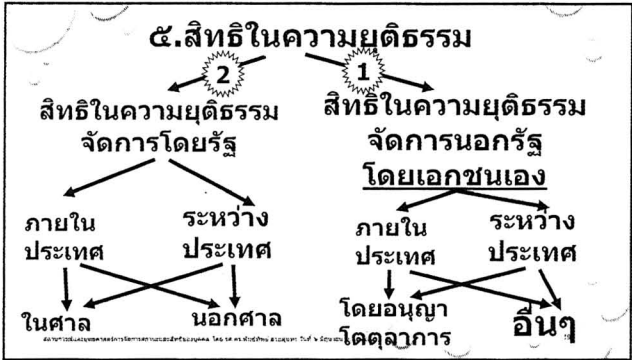
ถ้าไม่มี "สิทธิ" ก็จะไม่ "สถานะ"

(2) Philosophical Introduction การจำแนกประเภท "สถานะและสิทธิ ของบุคคล"

(4)

Philosophical Introduction

"การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล"

ในบริบทงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

(3)

Philosophical Introduction

"แนวคิดและวิธีการจัดการ"

สถานะและสิทธิของบุคคล

- มาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒
- คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (๑) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- (๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๓) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๔) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
- (๕) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานการ องค์การเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน
- (๖) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (๗) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา
- (๘) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาในกรณีใดประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสัญญาเกี่ยวกับ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๙) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

• (1) PROMOTING

- (๑) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- (๔) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
- (๕) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

• (4) REPORTING

- (๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๖) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (๗) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา

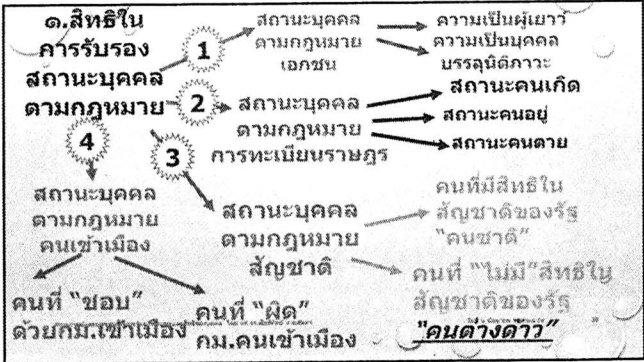
• (2) DOING

- (๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๗) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา
- (๙) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(5)
Situation Analysis
การจัดการสิทธิในการรับรอง
สถานะบุคคลตามกฎหมายใน
สถานการณ์ทั่วไป

• (3) RECOMMENDING

- (๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๓) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนองานในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๘) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาในกรณีที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

**๕.๑.
การกำหนดสิทธิในสถานะบุคคล
ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ตามกฎหมายเอกชน)**

ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์
พ.ศ. ๒๔๖๘/
ค.ศ. ๑๙๒๕

ยังมีผลอยู่

รัฐไทยรับรอง
สิทธิในความเป็นบุคคล
ตามกฎหมาย "เอกชน"
ในประเทศไทย
ให้แก่นุชน้อยอย่างไร??

- มาตรา ๑๕ วรรคแรก
- แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๖๔
- สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้ว
อยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย

**พ.ร.บ.เลิกทาส
พ.ศ.๒๔๔๘/
ค.ศ.๑๙๐๕
ยังมีผลอยู่ !!**

**ปริญญาสาขาล
สหประชาชาติ
ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
(Universal Declaration
on Human Rights = UDHR)
ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑**

• ข้อ ๑ แห่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
(**UNIVERSAL DECLARATION ON HUMAN RIGHTS = UDHR**) ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑

• ทุกๆ คนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลใน
กฎหมายไม่ว่า ณ ที่ใด.

• **(EVERYONE HAS THE RIGHT TO
RECOGNITION EVERYWHERE AS A PERSON
BEFORE THE LAW:)**

• **มาตรา ๔ แห่ง รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐/ค.ศ.
๑๙๙๗**

• **หมวด ๑ บททั่วไป**

• **ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ
ของบุคคล**

• **ย่อมได้รับความคุ้มครอง**

ยกเลิกแล้ว

**อนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยสิทธิเด็ก
CRC 1989/2532**

ประเทศไทยภาคยานุวัติ
เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๕
มีผลในไทยเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน
พ.ศ.๒๕๓๕

ไทยตั้งข้อสงวน
สำหรับข้อ ๗

ก่อน
ข้อสงวน
แล้ว

**พ.ร.บ.มาตรการ
ในการป้องกัน
และปราบปราม
การค้ามนุษย์และเด็ก
พ.ศ.๒๕๕๐/
ค.ศ.๑๙๙๗**

ยกเลิกแล้ว

**กติกาสหประชาชาติ
ว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง (พลเมือง)
และทางการเมือง
ICCPR 1966/2509**

ประเทศไทยภาคยานุวัติ
เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๙/ค.ศ.๑๙๙๖
มีผลในไทยเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม
พ.ศ.๒๕๔๐/ค.ศ.๑๙๙๗

ไม่มี
ข้อ
สงวน

ยังมีผล

**กติกาสหประชาชาติ
ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรม
ICESCR 1966/2509**

ประเทศไทยภาคยานุวัติ
เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๒/ค.ศ.๑๙๙๙
มีผลในไทยเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม
พ.ศ.๒๕๔๒/ค.ศ.๑๙๙๙

• มาตรา ๔ แห่ง รัฐธรรมนูญ แห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐
• หมวด ๑ บททั่วไป
• ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และ
ความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความ
คุ้มครอง

ยกเลิกแล้ว

• รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.
๒๕๕๗ (ยังมีผล)
• มาตรา ๔
• ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้
• ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอ
ภาค
• บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณี
การปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
• และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว
• ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

พ.ร.บ.ป้องกัน
และปราบปราม
การค้ามนุษย์
พ.ศ.๒๕๕๑/ค.ศ.๒๐๐๘

ยังมีผลอยู่

• ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ
..... ฉบับรอการประกาศใช้ในวันที่ ๗
สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙
• มาตรา ๔
• ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และ
ความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความ
คุ้มครอง
• ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตาม
รัฐธรรมนูญเสมอภาคกัน

ปฏิญญาอาเซียน
ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
(*ASEAN Declaration on*
Human Rights = ADHR)
ค.ศ.๒๐๑๒/พ.ศ.๒๕๕๕

ยังมีผลอยู่

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหารับรอง
สิทธิในสถานะบุคคล
ตามกฎหมายเอกชน
บ้างหรือไม่ ???

**สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายเอกชน
ในประเทศไทยที่ควรสนใจ**

๑. คนจำนวนไม่น้อยบอกว่า คนไม่มีสถานะบุคคล เพราะตก
หล่นจากทะเบียนราษฎรของทุกรัฐบนโลก
๒. คนจำนวนไม่น้อยถูกปฏิเสธสิทธิในการบันทึกวันเดือนเกิด
ในทะเบียนราษฎร
๓. คนจำนวนไม่น้อยถูกปฏิเสธสิทธิในการเปลี่ยนชื่อใน
ทะเบียนราษฎรของประเทศไทยขณะที่ยังไร้สัญชาติ
๔. คนจำนวนไม่น้อยถูกปฏิเสธสิทธิในชื่อสกุลในทะเบียน
ราษฎรของประเทศไทยในขณะที่ยังไร้สัญชาติ
๕. คนจำนวนไม่น้อยถูกปฏิเสธสิทธิก่อตั้งครอบครัวตาม
กฎหมายทั้งที่เป็นครอบครัวตามธรรมชาติ และครอบครัว
บุญธรรม

**มาตรา ๑๕ วรรคแรก แห่ง ประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์**

- สภาพบุคคล
- ย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอด
- แล้วอยู่รอดเป็นทารก
- และสิ้นสุดลงเมื่อตาย

- ทั้งหมดที่กล่าวมา
- เป็นปัญหาที่ขัดกฎหมาย !!!!!
- หรือเป็นปัญหาการบังคับใช้
กฎหมาย !!!!!

- ดังนั้น มนุษย์ที่ตกหล่นจากทะเบียนราษฎรของทุกรัฐบนโลก ย่อมไร้การรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายมหาชนของทุกรัฐบนโลก
- แต่มนุษย์ดังกล่าวย่อมไม่ไร้การรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายเอกชนตาม
- ทั้งนี้ เพราะมาตรา ๑๕ รับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายเอกชนโดยไม่ต้องร้องขอ เป็นการรับรองทั้งที่มีสภาพบุคคลตามธรรมชาติ
- เราจึงต้องช่วยกันสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณชน

**๕.๑.๑.
มนุษย์ในสังคมไทย
อาจไร้การรับรองสถานะบุคคล
ตามกฎหมาย
จริงหรือ ???!**

**๕.๑.๒.
มนุษย์ในสังคมไทย
มีสิทธิในข้อสันนิษฐาน
วันเกิดและเดือนเกิด
หรือไม่ ???!**

- **มาตรา ๑๖ แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**
- การนับอายุของบุคคล
- ให้เริ่มนับแต่วันเกิด ในกรณีที่รู้ว่าเกิดในเดือนใดแต่ไม่รู้วันเกิด ให้นับวันที่หนึ่งแห่งเดือนนั้นเป็นวันเกิด
- แต่ถ้าพันวิสัยที่จะหยั่งรู้เดือนและวันเกิดของบุคคลใด ให้นับอายุบุคคลนั้นตั้งแต่วันต้นปีปฏิทิน ซึ่งเป็นปีที่บุคคลนั้นเกิด

- ดังนั้น มนุษย์ที่ไม่อาจทราบวันเกิดและหรือเดือนเกิดก็อาจมีสิทธิในข้อสันนิษฐานวันเกิดและหรือเดือนเกิดตามมาตรา ๑๖ มิใช่หรือ
- คงไม่น่าถูกต้องที่อำเภอ/เขต/เทศบาล ซึ่งทำหน้าที่นายทะเบียนตามกฎหมายการทะเบียนราษฎรอ้างว่าพวกเขาไม่ถูกผูกพันโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- เราพบหนังสือสั่งการของกรมการปกครองที่อาจสร้างความเข้าใจผิดในเรื่องนี้ ค่อนข้างคลุมเครือ
- เราจึงต้องช่วยกันสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับกรมการปกครองเพื่อออกหนังสือสั่งการใหม่ดีไหม !!

**กรณีนางสาวนาลอ จมู
: บทพิสูจน์ความศักดิ์สิทธิ์ของ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**

**๕.๑.๓.
มนุษย์ในสังคมไทย
มีสิทธิในเสรีภาพ
ที่จะตั้งชื่อบุคคลของตน
หรือไม่ ???**

- **มาตรา ๑๘ แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**
- สิทธิของบุคคลในการที่จะใช้นามอันชอบที่จะใช้ได้นั้น ถ้ามีบุคคลอื่นโต้แย้งก็
- หรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของนามนั้นต้องเสียประโยชน์ เพราะการที่มีผู้อื่นมาใช้นามเดียวกันโดยมิได้รับอำนาจให้ใช้ได้ก็
- บุคคลผู้เป็นเจ้าของนามจะเรียกให้บุคคลนั้นระงับความเสียหายก็ได้
- ถ้าและเป็นที่ยิ่งวิธกว่าจะต้องเสียหายอยู่สืบไป จะร้องขอต่อศาลให้สั่งห้ามก็ได้

- เราจึงอาจแปลความในเรื่องสิทธิในเสรีภาพที่จะมีชื่อบุคคลตามมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้ ?
- สิทธิในชื่อบุคคลย่อมเป็นสิทธิตามกฎหมายเอกชน ซึ่งมนุษย์ย่อมมีเสรีภาพในการใช้นาม เว้นแต่ (๑) มีบุคคลอื่นโต้แย้งกีด และ (๒) บุคคลผู้เป็นเจ้าของนามนั้นต้องเสื่อมเสียประโยชน์เพราะการที่มีผู้อื่นมาใช้นามเดียวกันโดยมิได้รับอำนาจให้ใช้ได้กีด
- แต่ถ้าไม่มีการโต้แย้งดังกล่าว การใช้เสรีภาพก็อาจจะเป็นไปได้
- การมีหรือไม่มีสัญชาติไทยไม่น่าเป็นข้อจำกัดสิทธินี้

- มาตรา ๙ แห่ง พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ.๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขและเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ชื่อบุคคล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕
- ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล
- ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

- มีเสียงสะท้อนจากคนไร้สัญชาติในทะเบียนราษฎรของประเทศไทยจำนวนไม่น้อย ที่บอกว่ารู้สึกมีปมด้อย จากการตั้งชื่อตัวบุคคลไว้ในขณะที่รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ
- หรือถูกปฏิเสธสิทธิในชื่อสกุลในขณะที่รับการสำรวจการจัดทำทะเบียนประวัติ
- หรือถูกปฏิเสธสิทธิในชื่อสกุลในขณะที่ได้รับการจดทะเบียนคนเกิด
- มาผลักดันการแก้ไขกันดีไหม ???!

- เราจึงอาจแปลความในเรื่องสิทธิในเสรีภาพที่จะมีชื่อสกุลตามมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบ พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ.๒๕๐๕ ดังนี้ ?
- สิทธิในชื่อสกุลย่อมเป็นสิทธิตามกฎหมายเอกชน ซึ่งมนุษย์ย่อมมีเสรีภาพในการใช้นาม เว้นแต่ (๑) มีบุคคลอื่นโต้แย้งกีด และ (๒) บุคคลผู้เป็นเจ้าของนามนั้นต้องเสื่อมเสียประโยชน์เพราะการที่มีผู้อื่นมาใช้นามเดียวกันโดยมิได้รับอำนาจให้ใช้ได้กีด
- แต่ถ้าไม่มีการโต้แย้งดังกล่าว การใช้เสรีภาพก็อาจจะเป็นไปได้ แต่ไม่มีสิทธิหวงกันจากการใช้โดยบุคคลอื่น
- เฉพาะแต่คนสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะมีสิทธิขอจดทะเบียนชื่อสกุล อันจะทำให้เกิดสิทธิหวงกันการใช้ชื่อสกุลที่จดทะเบียนแล้ว

- ดำรงจากใครคนหนึ่งเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙
- สุวิศักดิ์อาจารย์ หนูอยากได้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอเปลี่ยนชื่อของตนเอง
- ดังตัวหน้อยคะ หนูถือบัตรพื้นที่สูงสิขมพู (ไม่ใช่ชาวเขา) ขึ้นต้นด้วยเลข 6 มีทะเบียนบ้านเล่มสีเหลือง หนูเคยไปสอบถามทางอำเภอเจ้าหน้าที่บอกว่าเป็นไปได้เพราะไม่มีสัญชาติไทย
- แต่กรณีของหนูชื่อค่อนข้างไม่สุภาพ หนูไม่เข้าใจว่าทำไมพ่อแม่ตั้งชื่อให้แบบนี้ หนูเลยไปถามพ่อว่าใครตั้งชื่อให้ พ่อบอกว่าเจ้าหน้าที่ที่เราไปขึ้นทะเบียนสำรวจบุคคลเขาเป็นคนเขียนชื่อให้ เพราะตอนนั้นเราเพิ่งมาจากพม่าไม่รู้หนังสือ ฟังภาษาก็ไม่ค่อยออกเท่าไร เลยไม่รู้ว่าเขาชื่อให้ยังไง หนูก็สงสัยว่าทำไมเจ้าหน้าที่เขาเขียนชื่อให้แบบนี้ เขาก็น่าจะรู้ว่าคุณค่าที่ไม่สุภาพไม่ควรนำมาใช้ตั้งชื่อ ตอนเรียนหนังสือเวลาครูเรียกชื่อหนูแทบจะร้องไห้เพราะโดนเพื่อนล้อตลอด เวลาไปไหนถ้าเขาประกาศชื่อหนูเขาขำใจ ทั้งอันยายคนที่แอบพา ขางคนก็ว่าทำไมตั้งชื่อแบบนี้ ใครตั้งให้ มันรู้แย่มากเลยคะอาจารย์เวลาที่โดนถามแบบนี้
- อาจารย์พอจะมีคำแนะนำมาให้หนูบ้างไหมคะ

๕.๒.

การกำหนดสิทธิในสถานะบุคคล ตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล : Top ๓๐ คนหญิงไทย

Top ๓๐ คนชาย พ.ศ.๒๕๕๙

๕7

ทางปฏิบัติ ของประเทศไทย

การรับรองสิทธิในสถานะ
"คนอยู่"
ตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

๕๘

๖๐

รัฐไทยรับรอง
สิทธิในสถานะ "ราษฎรไทย"
ให้แก่มนุษย์อย่างไร ??

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล : Top ๓๐ คนหญิงไทย

Top ๓๐ คนชาย พ.ศ.๒๕๕๙

๕๘

สิทธิในสถานะ
ราษฎรไทย
ของคนต่างด้าว

=

สิทธิใน
การบันทึก
ภูมิลำเนา
ตาม กม.
ของประเทศไทย

เมื่อคนต่างด้าวที่
"มีสิทธิอาศัย"
ถูกบันทึกใน
ทะเบียนบ้าน
= ภูมิลำเนาตาม
กฎหมายมหาชน

เมื่อคนต่างด้าวที่
"ไม่มีสิทธิอาศัย"
ถูกบันทึกใน
ทะเบียนประวัติ
= ภูมิลำเนาตาม
กฎหมายเอกชน

คนในทะเบียน
ราษฎรไทย
= คนที่มีภูมิลำเนา
ในประเทศไทย

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล : Top ๓๐ คนหญิงไทย

Top ๓๐ คนชาย พ.ศ.๒๕๕๙

๕๙

การจำแนก
ประเภท
คนอยู่
ตาม
ทะเบียน
ราษฎร
ของรัฐ
ไทย

คนอยู่
การ
(ม.๓๖)

คนสัญชาติไทย
ท.ร.๑๔

คนต่างด้าว
ที่มีสิทธิอาศัยถาวร
ท.ร.๑๔

คนอยู่ชั่วคราว
ที่มีสิทธิอาศัย
ท.ร.๑๓
(ทะเบียนบ้าน)

คนอยู่ชั่วคราว
แต่ไม่มีสิทธิอาศัย
(ทะเบียนประวัติ)

คนอยู่ชั่วคราว
(ม.๓๘)

คนอยู่ชั่วคราว
แต่ไม่มีสิทธิอาศัย
(ทะเบียนประวัติ)

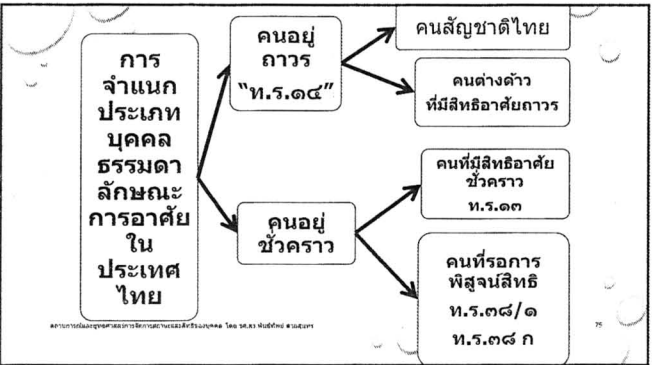
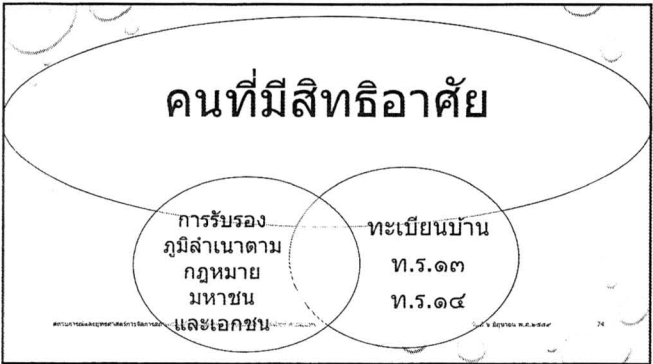
สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล : Top ๓๐ คนหญิงไทย

Top ๓๐ คนชาย พ.ศ.๒๕๕๙

๖๐

- มาตรา ๒๙ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑
 - ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านใด
 - ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นอยู่และมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ที่นั้น
- ทะเบียนบ้าน = ภูมิลำเนาตามกฎหมายมหาชน
ทะเบียนประวัติ # ภูมิลำเนาตามกฎหมายมหาชน
= ภูมิลำเนาตามกฎหมายเอกชน

- มาตรา ๓๖ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑
- ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านไว้ทุกบ้าน สำหรับผู้มีสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- การจัดทำทะเบียนบ้านไว้เป็นไปตามระเบียบที่

ท.ร.๑๔

กรณีศึกษา

คนใน

ท.ร.๑๔

คนสัญชาติไทย

การจำแนกประเภทของ
คนอยู่ถาวร

ท.ร.๑๔

คนที่
มีสัญชาติไทย

คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
"คนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยถาวรตาม
กม.คนเข้าเมือง"

ชื่อ นายชาติ
ชื่อจริง นานจี่
เกิดที่ ก. พ.ศ.๒๕๔๒ อายุ ๑๕ ปี
อยู่ ๑๔ หมู่ที่ ๑ ต.แม่อาบ

แต่เชื้อสายไทยใหญ่

คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
"คนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยถาวรตาม
กม.คนเข้าเมือง"

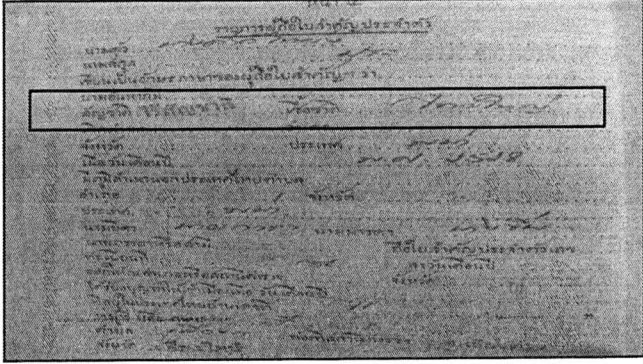
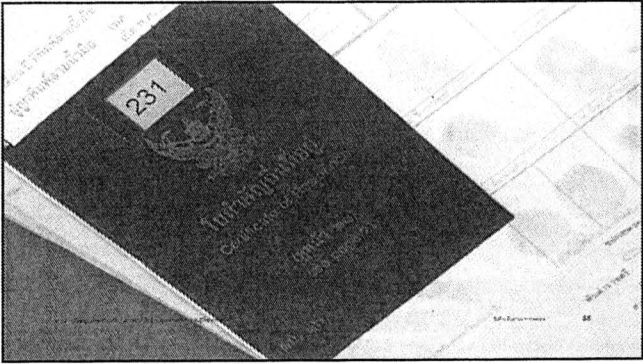
คนที่
มีในถิ่นที่อยู่ตาม กม.
คนเข้าเมือง

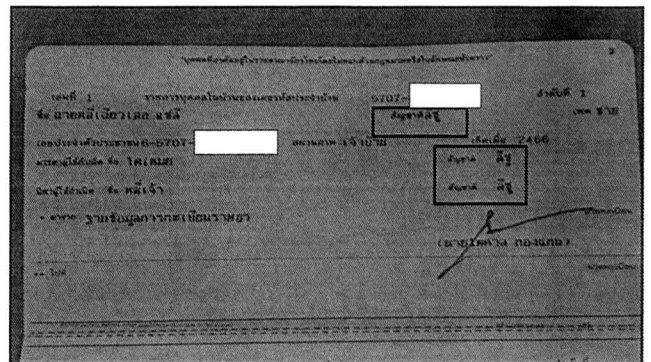
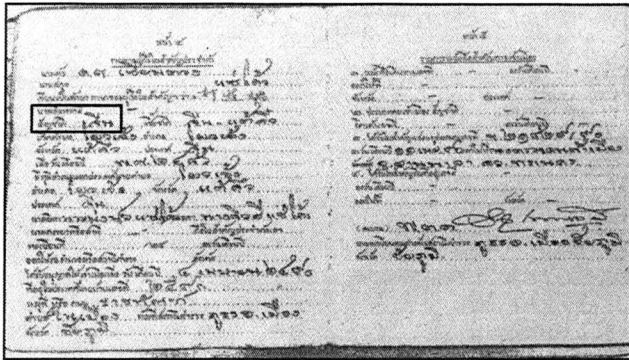
คนที่
มีในสำคัญประจำคนต่างด้าวตาม กม.การทะเบียนคนต่างด้าว

ชื่อ นานจี่
ชื่อจริง นานจี่
เกิดที่ ก. พ.ศ.๒๕๔๒ อายุ ๑๕ ปี
อยู่ ๑๔ หมู่ที่ ๑ ต.แม่อาบ

แต่เชื้อสายไทยใหญ่

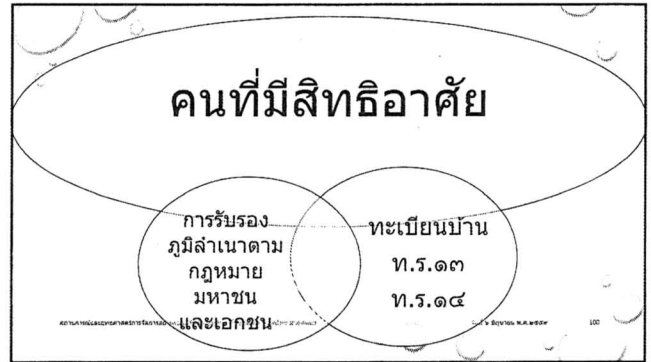
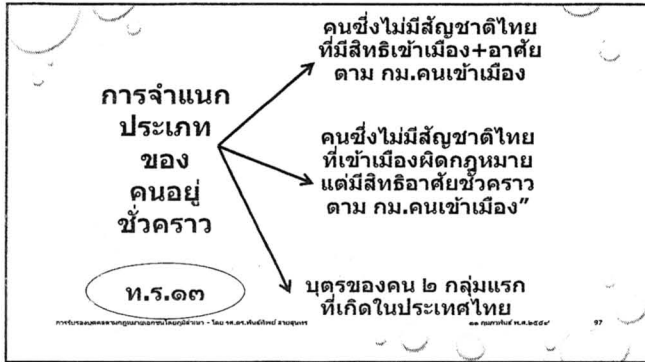

- มาตรา ๘๘ วรรค ๑ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
- ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักร
- ในกรณีที่ผู้มีการในทะเบียนบ้านพ้นจากการได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักร

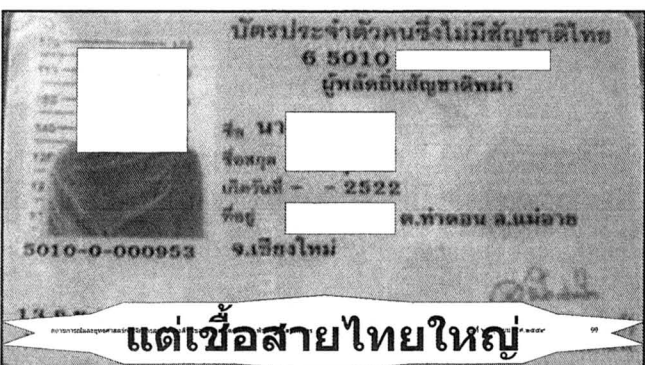
ท.ร.๑๓

- เขาเป็นคนที่ไม่มีสิทธิในสัญชาติไทยโดยผลอัตโนมัติของกฎหมาย ที่ควรถูกบันทึกใน พ.ร.๑๔ มีใช่หรือไม่ ? แต่ทำไมถูกบันทึกใน พ.ร.๑๓ !!
- นายแสง ลมะซิ่น อ้างว่าเกิดในประเทศไทยทางด่านจังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ จากนายลมะซิ่น กับนางขิ่น ซึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงซึ่งเกิดในประเทศไทย
- ทั้งนี้ปรากฏต่อไปว่า บรรพบุรุษรุ่นปู่ย่าตายายเป็นกะเหรี่ยงที่เกิดในประเทศไทยมาแล้วอพยพเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ก่อนการเกิดของนายแสง
- ปัจจุบัน นายแสงมีได้ถือบัตรประจำตัวประชาชนตาม พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แต่กลับถือ "บัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า" ซึ่งออกให้โดยกรมการปกครองเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ นมดอายุวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๗
- เขาถูกบันทึกการการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรประเภทอยู่ชั่วคราว ท.ร.๑๓ ว่า นายแสง อาศัยอยู่ที่ตำบลนอกจำเป้ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- นายแสงสมรสตามประเพณีกับนางอานจรรยา ซึ่งเป็นคนสัญชาติไทย แต่ทั้งคู่ยังมิได้มีบุตรด้วยกัน
- เป็นบันทึกจากการลงพื้นที่ราว พ.ศ.๒๕๕๔

- มาตรา ๒๙ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑
- ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านใด
- ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นอยู่และมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ที่นั้น

ทะเบียนบ้าน = ภูมิลำเนาตามกฎหมายมหาชน
ทะเบียนประวัติ # ภูมิลำเนาตามกฎหมายมหาชน
= ภูมิลำเนาตามกฎหมายเอกชน

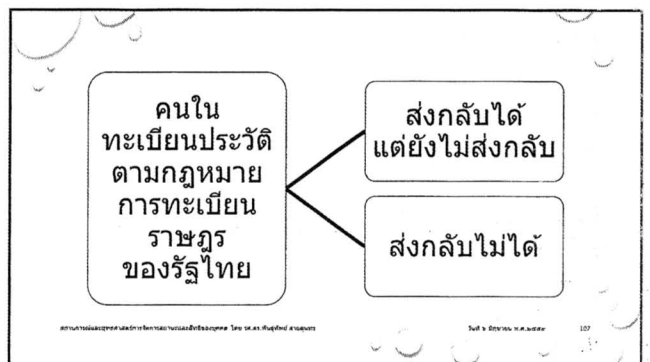
- มาตรา ๓๘ วรรค ๒ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑
- ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจัดให้มีทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดรายการและ
- การบันทึกรายการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้

ทะเบียนบ้าน = ภูมิลำเนาตามกฎหมายมหาชน
ทะเบียนประวัติ # ภูมิลำเนาตามกฎหมายมหาชน
= ภูมิลำเนาตามกฎหมายเอกชน

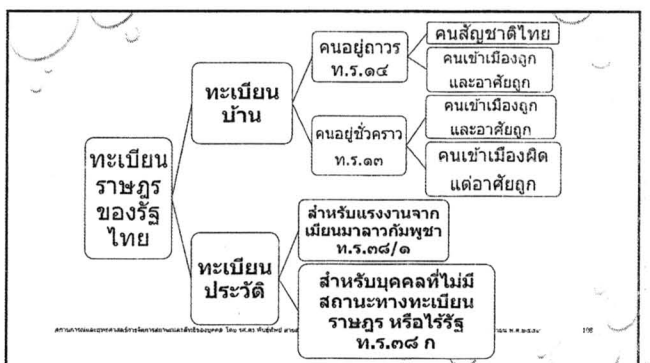

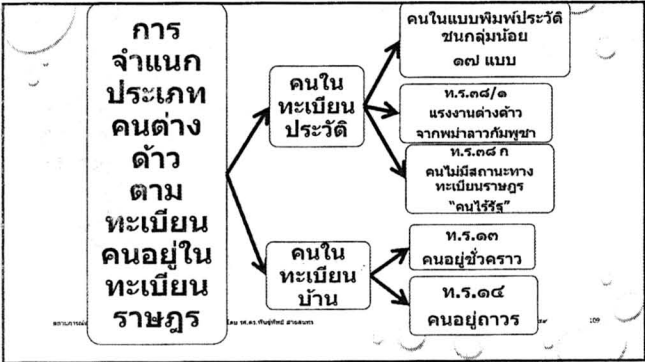
- ทะเบียนประวัติ "ปัจจุบัน" ตาม กม.การทะเบียนราษฎรไทย
- 1. ทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว (ท.ร.๓๘/๑) – สำหรับแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่แสดงตนว่า มาจากพม่าลาวกัมพูชา โดยไม่มีเอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคล เมื่อรับขึ้นทะเบียนแรงงานโดยกระทรวงแรงงานแล้ว ก็ผลักดันให้ไปพิสูจน์สัญชาติกับประเทศต้นทาง
- 2. ทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ท.ร.๓๘ ก) – สำหรับคนไร้รัฐหรือบุคคลที่ไม่ถูกบันทึกในทะเบียนราษฎรของรัฐใดเลยบนโลก และไม่มีประเทศต้นทาง หรือขาดจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศต้นทาง

- อย่าลืมว่า
- รัฐไทยไม่ยอมรับว่า คนในทะเบียนประวัติมีภูมิสำเนาตามกฎหมายมหาชนไทย
- แต่อย่างไรก็ตาม ทะเบียนประวัติก็ยอมรับว่า บุคคลตั้งบ้านเรือนอยู่จริงในประเทศไทย
- จึงมีภูมิสำเนาตามกฎหมายเอกชนไทย อันได้แก่ มาตรา ๓๗ แห่ง ปพพ.

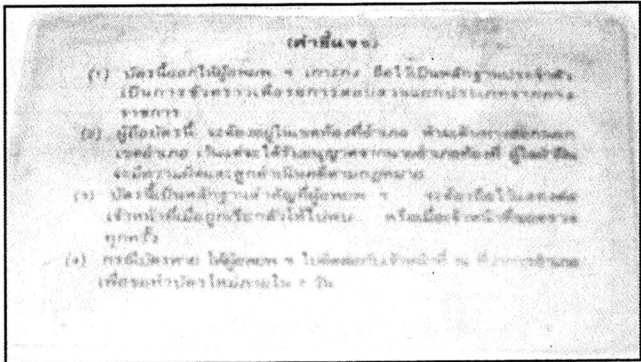

- ทะเบียนประวัติ "เก่า" ตาม กม.การทะเบียนราษฎรไทย
- 1. มาจากจีน – อดีตทหารจีนคณะชาติ/จีนฮ่ออพยพพลเรือน/จีนฮ่ออิสระ/ไทยลี้ภัย
- 2. มาจากเวียดนามผ่านลาว – ลาวอพยพ
- 3. มาจากลาว – ลาวอพยพ
- 4. มาจากกัมพูชา – ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา/ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา
- 5. มาจากมาเลเซีย – อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา หรือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย
- 6. มาจากพม่า – ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า/ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย/ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า/เนปาลอพยพ
- 7. อาศัยอยู่ติดแผ่น/ตามแนวชายแดน – บุคคลบนพื้นที่สูง/ชุมชนบนพื้นที่สูง

- ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ..... ฉบับรื้อการประชานิยมในวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙
- มาตรา ๓๙ วรรค ๑
- การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร
- หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร
- จะกระทำมิได้

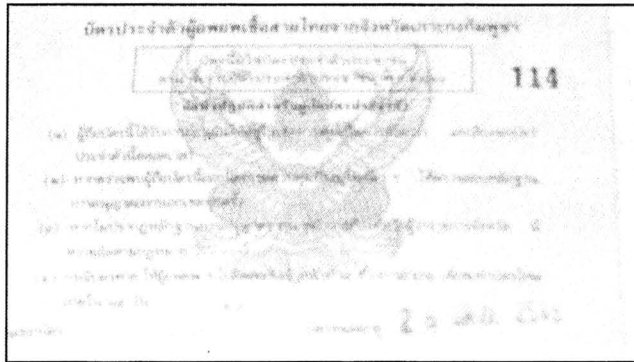

กรณีศึกษา

คนในทะเบียนประวัติเก่า

คนไร้สัญชาติเชื้อสายไทย "คนไทยพลัดถิ่น"

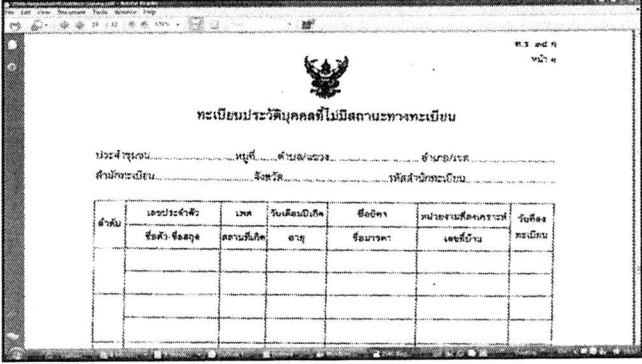
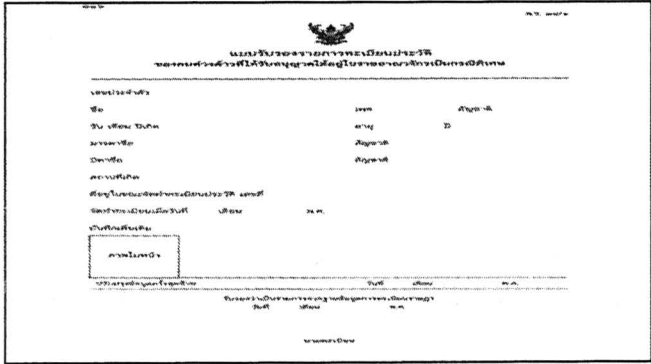

แต่เชื้อสายไทย

แต่เชื้อสายกะเหรี่ยง

• นโยบายที่สำคัญสำหรับการจัดการคนต่างด้าวที่กลมกลืนกับสังคมไทย

• หรือไม่อาจส่งกลับรัฐต้นทาง

• หรือ "ขาดจุดเกาะเกี่ยวที่พิสูจน์ได้กับรัฐต้นทาง"

• มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๘ เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลไร้สถานะที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทุกกลุ่ม

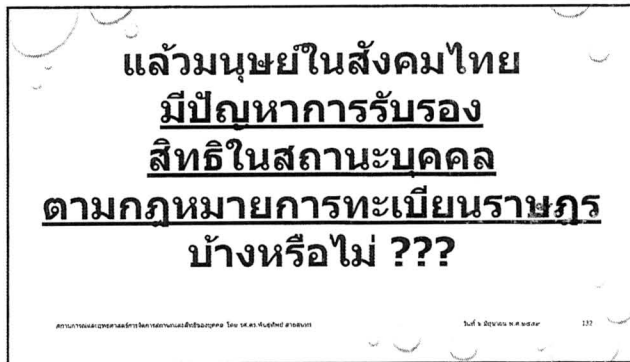
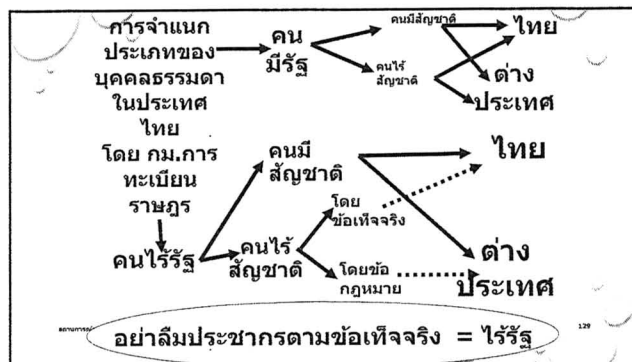
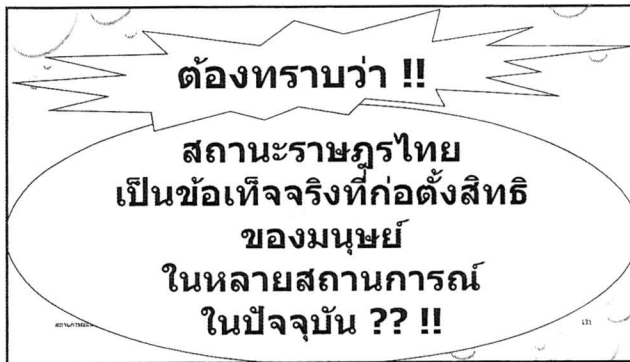
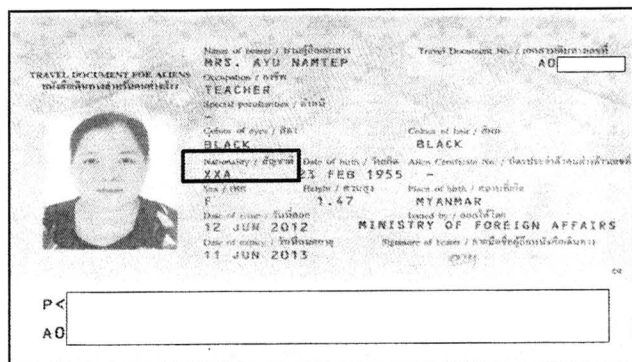
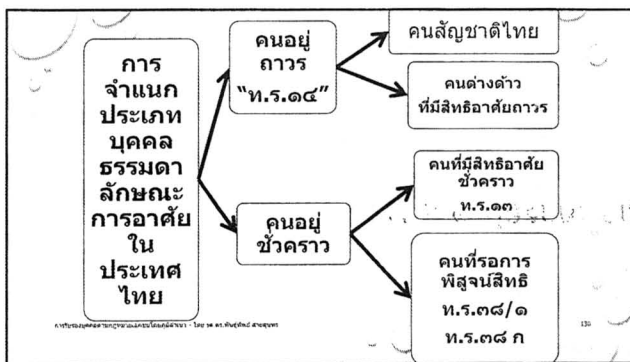
• ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำเนา

พ.ร.๓๘ ก
เลขประจำตัว ๑๓ หลัก
ขึ้นต้นด้วย ๐

• ระเบียบสำรวจทำทะเบียนประวัติให้คนต่างด้าวซึ่งไม่มีสิทธิอาศัย

• และไม่แสดงตนว่า มีประเทศต้นทาง

• ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายการทะเบียนราษฎรเพื่อบุคคลในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. คนจำนวนไม่น้อยบอกว่า เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้รับการรับรองการเกิดในประเทศไทยจึงตกหล่นจากทะเบียนราษฎรของประเทศไทย และไม่อาจได้รับการจดทะเบียนคนเกิดในรัฐต่างประเทศ จึงไร้รัฐโดยสิ้นเชิง เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๒. คนจำนวนไม่น้อยได้รับการบันทึกในทะเบียนคนอยู่ตามกฎหมายไทยว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่ถูกบันทึกรายการสถานะบุคคลผิด จึงไม่อาจใช้สิทธิต่างๆ ได้
- ๓. คนจำนวนไม่น้อยถือเอกสารทางทะเบียนราษฎรที่เป็นผลมาจากการทุจริต ทั้งนี้ ผู้ถืออาจมีส่วนในการทุจริตหรือไม่ ก็ได้
- ๔. คนจำนวนไม่น้อยมีรายการสถานะบุคคลในหลายทะเบียนราษฎร ซึ่งอาจจะดี หรืออาจจะไม่ดี มีความสับสนมากมาย

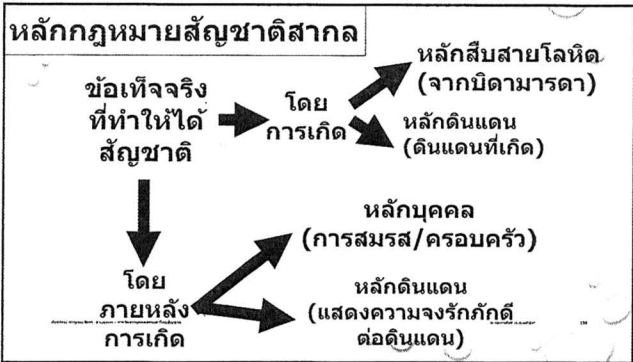

มนุษย์ในค่ายพักพิง
ตามแนวชายแดนไทยเมียนมา
มีสิทธิในการจดทะเบียน
คนอยู่ตามกฎหมายไทย
หรือไม่ ???

๕.๓.
การกำหนดสิทธิในสถานะบุคคล
ตามกฎหมายสัญชาติ

รัฐไทยรับรอง
สิทธิในสถานะบุคคล
ตามกฎหมายสัญชาติ
ให้แก่มนุษย์ในสังคมไทย
หรือไม่ ? อย่างไร ??

- ข้อ ๑๘ แห่ง ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน/ASEAN HUMAN RIGHTS DECLARATION) ค.ศ.๒๐๑๒/พ.ศ.๒๕๕๕
- ทุกคนมีสิทธิได้รับสัญชาติตามที่กฎหมายระบุ
- บุคคลใดจะพรากรสัญชาติดังกล่าวโดยอำเภอใจ หรือปฏิเสธเพื่อเปลี่ยนสัญชาตินั้นๆ มิได้

- ข้อ ๑๕ แห่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UNIVERSAL DECLARATION ON HUMAN RIGHTS) ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- (๑) บุคคลมีสิทธิในการถือสัญชาติ.
- (๒) การถอนสัญชาติโดยพลการ หรือการปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติของบุคคลใดนั้น จะกระทำมิได้.

- ข้อ ๗ แห่ง อนสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.๑๙๘๙/พ.ศ.๒๕๔๐
- ซึ่งผูกพันประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓/ค.ศ.๒๐๑๐ หลังการถอนข้อสงวนที่มีมาตั้งแต่การภาคยานุวัติใน พ.ศ.๒๕๔๐/ค.ศ.๑๙๙๗
- ๑. เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และจะมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิด และสิทธิที่จะได้สัญชาติ และเท่าที่จะเป็นไปได้ สิทธิที่จะรู้จัก และได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน
- ๒. รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายในและพันธกรณีของรัฐภาคี ที่มีอยู่ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของเด็กจะตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ

- ข้อ ๒๔ แห่ง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง (พลเมือง) และการเมือง ค.ศ.๑๙๖๖
- ซึ่งผูกพันประเทศไทยแล้ว
- ๒. เด็กทุกคนย่อมมีหลักฐานทางทะเบียนทันทีที่ถือกำเนิดและย่อมได้รับการตั้งชื่อ.
- ๓. เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสัญชาติ.

๖ พฤศจิกายน ค.ศ.๑๙๙๗/พ.ศ.๒๕๔๐

- คำปรารภ
- รัฐสมาชิกสภาแห่งยุโรป และรัฐอื่นที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา (THE MEMBER STATES OF THE COUNCIL OF EUROPE AND THE OTHER STATES SIGNATORY TO THIS CONVENTION,)
- พิจารณาว่าจุดประสงค์ของสภาแห่งยุโรปคือการบรรลุถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างรัฐภาคี; (CONSIDERING THAT THE AIM OF THE COUNCIL OF EUROPE IS TO ACHIEVE GREATER UNITY BETWEEN ITS MEMBERS)
- ดำเนินถึงเครื่องมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสัญชาติ การมีหลายสัญชาติ และความไร้รัฐ; (BEARING IN MIND THE NUMEROUS INTERNATIONAL INSTRUMENTS RELATING TO NATIONALITY, MULTIPLE

- ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.... ฉบับรอการประกาศใช้ในวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙
- มาตรา ๓๙ วรรค ๒
- "การถอนสัญชาติของบุคคล
- ซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- จะกระทำมิได้"

145

๕.๔. การกำหนดสิทธิในสถานะบุคคล ตามกฎหมายการเข้าเมือง

เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสิทธิและสถานะบุคคล ไทย ๒๕๕๙ ฉบับที่ ๑

๒๕๕๙

146

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย มีปัญหการรับรอง สิทธิในสถานะบุคคล ตามกฎหมายสัญชาติ บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??

เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสิทธิและสถานะบุคคล ไทย ๒๕๕๙ ฉบับที่ ๑

๒๕๕๙

147

- ข้อ ๑๔ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๕๓๑
- บุคคลมีสิทธิที่จะแสวงหาและพักพิงในประเทศอื่น ๆ เพื่อลี้ภัยจากการกดขี่ข่มเหง
- (EVERYONE HAS THE RIGHT TO SEEK AND TO ENJOY IN OTHER COUNTRIES ASYLUM FROM PERSECUTION.)

เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสิทธิและสถานะบุคคล ไทย ๒๕๕๙ ฉบับที่ ๑

๒๕๕๙

148

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายสัญชาติให้แก่มนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. คนจำนวนไม่น้อยบอกว่า เกิดจากบิดาหรือมารดาสัญชาติไทย แต่ถูกถือเป็นคนต่างด้าว หรือประสบปัญหาความไร้สัญชาติ ทั้งที่อยากใช้สิทธิในสัญชาติไทย มักเป็นคนยากจน และไร้การศึกษา เป็นคนต่างด้าวเทียม
- ๒. คนจำนวนไม่น้อยบอกว่า เกิดในประเทศไทย แต่ถูกถือเป็นคนต่างด้าว หรือประสบปัญหาความไร้สัญชาติ ทั้งที่อยากใช้สิทธิในสัญชาติไทย และมีข้อกฎหมายและข้อนโยบายรองรับความสามารถที่จะใช้สิทธิในสัญชาติไทยแล้ว เป็นคนต่างด้าวเทียม
- ๓. คนจำนวนไม่มากพลัดพรากจากบพการีตั้งแต่วัยเยาว์ ประสบปัญหาความไร้รากเหง้า จึงไร้รัฐไร้สัญชาติ ไม่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศใดเลย เป็นคนต่างด้าวเทียม
- ๔. คนจำนวนไม่น้อย เคยไร้รัฐไร้สัญชาติ กำลังพิสูจน์สัญชาติกับรัฐต่างประเทศ เพราะมีจุดเกาะเกี่ยวกับรัฐต่างประเทศ เป็นคนต่างด้าวแท้
- ๕. สังคมไทยกำลังจะรู้จัก "คนเสมือนไร้สัญชาติ" มากขึ้น

มี ๒ แนวคิดที่ต้องทบทวนในการ ปรับใช้กฎหมายคนเข้าเมือง

- LEGALITY
- ความชอบด้วยกฎหมาย
- LEGALIZATION
- การทำให้ชอบด้วยกฎหมาย

๒๕๕๙

150

- ตัวอย่างทั้งตามด้านสิทธิมนุษยชนที่จัดการโดยรัฐไทย แต่กลับบังคับบัญชาการด้านมนุษย์ที่เป็นแรงงานต่างด้าว
- **LEGALIZATION FOR UNLAWFUL WORKERS IN THAILAND BETWEEN 2547 - 2555**
 ๑. ประเทศไทยขอความร่วมมือรัฐผู้ให้แก่นโยให้รัฐจากพม่าลาลกัฒพชาที่แสดงตนเป็นแรงงานต่างด้าวโดยกฎหมายการทะเบียนราษฎรไทยใน พ.ร.บ.๓๘/๑ - ยอมรับความเป็นราษฎรไทย
 ๒. ประเทศไทยขอความร่วมมือให้สิทธิอาศัยชั่วคราว/สิทธิทำงาน/สิทธิในหลักประกันสุขภาพ
 ๓. ประเทศไทยขอความร่วมมือให้สัญชาติให้แก่คนใน พ.ร.บ.๓๘/๑ โดยการพาไปพิสูจน์สัญชาติกับประเทศต้นทาง
 ๔. ประเทศไทยขอความร่วมมือคนเข้าเมืองแก่แรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านโดยการยอมรับให้สิทธิเข้าเมืองและอาศัยชั่วคราวตามมาตร๑๗ แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

การจำแนก
ประเภทของ
สิทธิ
เข้าเมืองไทย
ภายใต้
กฎหมายหลัก
ว่าด้วย
คนเข้าเมือง

มาตรา ๑๒ แห่ง
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง
พ.ศ.๒๕๒๒

มาตรา ๑๓, ๑๔
และ ๑๗ แห่ง
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง
พ.ศ.๒๕๒๒

ในกรณีทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมการกงสุลและกรมการกงสุลต่างประเทศ โดยไม่ได้รับลิขสิทธิ์คุ้มครอง

วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

154

```
graph LR; A[สิทธิตาม ก. คนเข้าเมือง] --> B[สิทธิเข้าเมือง (Right to entry)]; A --> C[สิทธิอาศัย ในประเทศ (Right to reside)];
```

สิทธิตาม ก. คนเข้าเมือง

สิทธิเข้าเมือง
(Right to entry)

สิทธิอาศัย
ในประเทศ
(Right to reside)

สงวนลิขสิทธิ์ ๒๕๖๓ โดย ๒๕๖๓ สงวนลิขสิทธิ์

ประเทศไทย
มีประตูเมือง
๔ ประตู

๑๒ ๑๓ ๑๕ ๑๗

**ข้อเท็จจริง
กำหนด
สิทธิเข้าเมือง
ของคนต่างด้าว**

สงวนลิขสิทธิ์ © ๒๕๖๓ โดย สสส. สงวนสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนแบบโดยไม่ได้รับอนุญาต

หน้า ๑ ของ ๙ หน้า

187

[illegible]

เป็นกรณี
คนต่างด้าวที่มี
ลักษณะทั่วไป

มาตรา ๑๒

ประตูเมืองที่ ๒

กรณีพิเศษมาตรา ๑๓

เงื่อนไข ๔ ประการ

สรุปลักษณะ ๕ ประการที่ทำให้มีสิทธิเข้าประเทศ
ไทยในกรณีทั่วไป

- 1. จะต้องมีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐเจ้าของตัว
บุคคลของคนต่างด้าวนั้น
- 2. จะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐเจ้าของดินแดนให้
เข้าเมือง
- 3. จะต้องไม่เป็นภาระทางเศรษฐกิจของรัฐเจ้าของ
ดินแดน
- 4. จะต้องไม่เป็นภาระทางสาธารณสุขของรัฐเจ้าของ
ดินแดน
- 5. จะต้องไม่เป็นภัยต่อรัฐและสังคมต่อรัฐเจ้าของ
ดินแดน

สรุปลักษณะ ๔ ประการที่ทำให้
คนต่างด้าวมียสิทธิเข้าประเทศ
ไทยเป็นประจำ

- 1. จะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐเจ้าของดินแดนให้เข้าเมือง
- 2. จะต้องไม่เป็นภาระทางเศรษฐกิจของรัฐเจ้าของดินแดน
- 3. จะต้องไม่เป็นภาระทางสาธารณสุขของรัฐเจ้าของดินแดน
- 4. จะต้องไม่เป็นภัยต่อรัฐและสังคมต่อรัฐเจ้าของดินแดน

เอกสารที่รับรอง
ตัวบุคคลเพื่อ
การข้ามชาติ
ที่ออกโดยรัฐ
เจ้าของตัวบุคคล

หนังสือเดินทาง
(Passport)
สำหรับคนสัญชาติ

เอกสารเดินทาง
(Travel Document
หรือ TD)
สำหรับคนสัญชาติ

เป็นกรณี
คนต่างด้าวที่มี
เข้าออกเป็นประจำ

มาตรา ๑๓

www.sagepub.com/journalsPermissions.nav

Text & Source: M. A. J. J. J.

10

© 2011 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 270: 103–112

Type a Source in a cell:

16

<http://www.scribd.com/doc/8076924>

2013-2014

350

1. จะต้องมิเอกสารพิสูจน์ตนของบุคคลโดยรัฐเจ้าของตัวบุคคล
ของคนที่ต่างด้าว
2. จะต้องรับประกันความมั่นคงทางดินแดนของรัฐเจ้าของดินแดนให้เข้า
เมือง
3. จะต้องไม่เป็นภาคีในสงคราม
4. จะต้องไม่เป็นภาระทางเศรษฐกิจของรัฐเจ้าของ
ดินแดน
5. จะต้องไม่เป็นภัยต่อรัฐและสังคมต่อรัฐเจ้าของดินแดน

167

มาตรา ๑๗

ต้นตระกูลของ
มาตรา ๑๗ แห่ง
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง
พ.ศ.๒๕๒๒

ก็คือ มาตรา ๔๕ แห่ง
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง
พ.ศ.๒๔๙๓

สรุป
คุณสมบัติ
ในการเข้าเมือง
ในกรณีพิเศษ
เฉพาะราย
ตาม
มาตรา ๑๗

(๑) คณะรัฐมนตรีจะต้องมี
มติอนุมัติให้คนต่างด้าวใน
กรณีพิเศษเฉพาะรายเข้า
เมือง

(๒) คนต่างด้าวนั้นจะต้อง
มีคุณสมบัติตามที่กำหนด
ในมติคณะรัฐมนตรี

(๓) รัฐมนตรีจะต้องมี
คำสั่งอนุญาตให้เข้าเมือง

- มาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๔๙๓
- ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง
- คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร
- ภายในเงื่อนไขใดๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีใด
- โดยอนุมัติของรัฐมนตรี (ว่าการกระทรวงมหาดไทย) ก็ได้

กรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง
ที่คณะรัฐมนตรีไม่ใช้
มาตรา ๑๗ แห่ง
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒
ในการอนุญาตให้อาศัยชั่วคราว
ในประเทศไทย
โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์
กาญจนะจิตรา
สายสุนทร
เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๕

ในอดีต

ตามเดิมมีความตาม
แรงงานไร้ฝีมือไร้รัฐ
จากพม่าลาวกัมพูชา

ในปัจจุบัน

ชนกลุ่มน้อยต้องอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในไทย
มักเรียนจบศึกษาไว้รัฐไร้สัญชาติ
ตนเองประสบปัญหาความไร้จากแม่
ลูกไร้รัฐไร้สัญชาติที่พ่อแม่จะโอนให้
ไม่กล้าประสูติในไทย
แรงงานจากพม่าลาวกัมพูชาที่เข้ามา
การพิสูจน์สัญชาติกับประเทศต้นทาง
อื่นๆ ตามเดิมมีความตาม

- คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมือง
ในกรณีพิเศษเฉพาะราย
- มาตรา ๑๗ แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒
- ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของ
คณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือ
จำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไข
ใดๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ ตาม
พระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใดๆ ก็ได้

สิทธิ ที่มีเงื่อนไข

→

มีอยู่ ๓ ลักษณะ

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในสถานะบุคคล
ตามกฎหมายคนเข้าเมือง
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??

• สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายคนเข้าเมืองเพื่อ
มนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ

๑. คนจำนวนหนึ่งหนีภัยความตายเข้ามาอาศัยในประเทศไทย จึงมีสถานะเป็น
คนเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่ประเทศไทยไม่ส่งกลับไปยังประเทศต้นทาง
เพื่อรับรองสิทธิในชีวิตของบุคคลดังกล่าว แต่การยอมรับให้อยู่มี
ลักษณะที่หลากหลาย กล่าวคือ (๑) ในค่ายพักพิง (๒) ในชุมชนชายแดน
และ (๓) ในห้องกักของ สดม.แน่นอน พวกเขาจึงเป็นคนเข้าเมืองผิด
กฎหมาย ซึ่งอาจมีสิทธิอาศัยชั่วคราว หรือเพียงสถานะรอการส่งกลับ

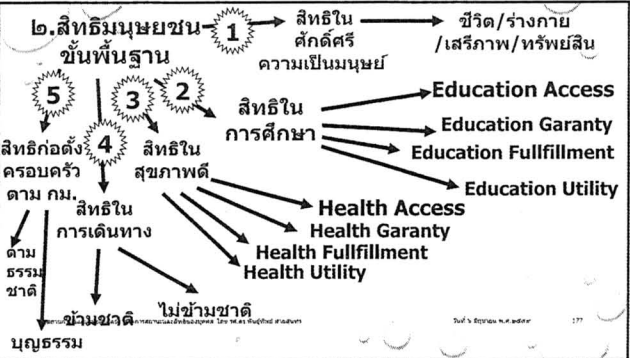
๒. คนจำนวนหนึ่งอพยพจากประเทศอื่นเข้ามาทำงานไร้ฝีมือในประเทศไทย
โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายคนเข้าเมือง ด้วยประเทศไทยขาด
แรงงานดังกล่าว จึงมีนโยบายยอมรับให้สิทธิอาศัยและสิทธิทำงาน แก่คน
ดังกล่าว แม้พวกเขาเป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่คนจำนวนหนึ่งเป็น
เหยื่อการค้ามนุษย์

๓. คนจำนวนไม่น้อยเกิดในประเทศไทยจากบิดาและมารดาต่างด้าวที่มี
ลักษณะการเข้าเมืองไม่ถาวร แต่ถูกถือเป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่ง
ทำให้ประเทศไทยตกเป็นผลผลิตหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนทางอาญา/

๖.๑.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิในศักดิ์ศรีของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???

(6)
Situation Analysis
การจัดการสิทธิ
มนุษยชนขั้นพื้นฐาน

พ.ร.บ.เลิกทาส
พ.ศ.๒๔๔๘/
ค.ศ.๑๙๐๕
ยังมีผลอยู่ !!

• ข้อ ๑/ ARTICLE 1. แห่งปณญสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน
ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑ ว่าด้วยสิทธิในศักดิ์ศรีความเป็น
มนุษย์ (RIGHT TO HUMAN DIGNITY)

• มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรี
และสิทธิทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโน
ธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง

• (ALL HUMAN BEINGS ARE BORN FREE AND EQUAL
IN DIGNITY AND RIGHTS. THEY ARE ENDOWED
WITH REASON AND CONSCIENCE AND SHOULD ACT
TOWARDS ONE ANOTHER IN A SPIRIT OF
BROTHERHOOD.)

- มาตรา ๔ แห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐/ค.ศ. ๑๙๙๗
- หมวด ๑ บททั่วไป
- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ของบุคคล
- ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ยกเลิกแล้ว

- มาตรา ๔ แห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐
- หมวด ๑ บททั่วไป
- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และ ความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความ คุ้มครอง

ยกเลิกแล้ว

พ.ร.บ.มาตรการ
ในการป้องกัน
และปราบปราม
การค้ามนุษย์และเด็ก
พ.ศ.๒๕๕๐/
ค.ศ.๑๙๙๗

ยกเลิกแล้ว

พ.ร.บ.ป้องกัน
และปราบปราม
การค้ามนุษย์
พ.ศ.๒๕๕๑/ค.ศ.๒๐๐๘

ยังมีผลอยู่

- มาตรา ๓ แห่ง พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
- "สิทธิมนุษยชน" หมายความว่า
- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย
- หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

181

- ข้อ ๑ (๑) แห่ง ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN HUMAN RIGHTS DECLARATION) ค.ศ. ๒๐๑๒/พ.ศ.๒๕๕๕ (ยังมีผล)
- มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรี และสิทธิคน มีเหตุผลและมีมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกัน ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นมนุษย์
- (ALL PERSONS ARE BORN FREE AND EQUAL IN DIGNITY AND RIGHTS. THEY ARE ENDOWED WITH REASON AND CONSCIENCE AND SHOULD ACT TOWARDS ONE ANOTHER IN A SPIRIT OF HUMANITY.)

185

• **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ (ยังมีผล)**
 • **มาตรา ๔**
 • ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้
 • ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค
 • บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณี การปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 • และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว
 • ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

• **สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ**
 ๑. **คนจำนวนหนึ่งถูกข่มขู่ไป** แต่กระบวนการจัดการสิทธิของ คนหาย ยังเป็นไปอย่างไม่ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ยอมรับในนานาอารยประเทศ
 ๒. **คนจำนวนหนึ่งถูกข่มขู่มา** แต่กระบวนการจัดการสิทธิของ คนหาย ยังเป็นไปอย่างไม่ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ยอมรับในนานาอารยประเทศ
 ๓. **คนจำนวนหนึ่งถูกค้าในหลายสถานการณ์** แต่กระบวนการจัดการสิทธิของ คนหาย ยังเป็นไปอย่างไม่ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ยอมรับในนานาอารยประเทศ

• **ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ฉบับรื้อการประชามติพิจารณาในวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙**
 • **มาตรา ๔**
 • ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และ ความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง
 • ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

๖.๒.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิในสุขภาพดี
ของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
“Health For All”

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหการรับรอง
สิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์
ที่มีศักดิ์ศรี
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??

• **ข้อ ๒๕ แห่ง ปณิญาสาส์นว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๔๘/พ.ศ.๒๕๕๑ หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า “UDHR” และ ประเทศไทยประกาศรับเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑**
 • (๑) บุคคลมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับสุขภาพ และความอยู่ดีของตนและครอบครัว รวมทั้งอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลและบริการสังคมที่จำเป็น และสิทธิในความมั่นคงในกรณีว่างงาน เจ็บป่วย ทพพลภาพ เป็นหม้าย วัยชรา หรือการขาดปัจจัยในการเลี้ยงชีพอื่นใดในพฤติการณ์อันเกิดจากที่ตนจะควบคุมได้
 • (๒) มารดาและบุตรชอบที่จะได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษเด็กทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นบุตรในหรือนอกสมรสย่อมได้รับความคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน

- มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕
- บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้
- คณะกรรมการอาจกำหนดให้บุคคลที่เข้ารับการบริการสาธารณสุขต้องร่วมจ่ายค่าบริการในอัตราที่กำหนดให้แก่หน่วยบริการในแต่ละครั้งที่เข้ารับการบริการ เว้นแต่ผู้ยากไร้หรือบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่ต้องจ่ายค่าบริการ
- ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุขที่บุคคลจะมีสิทธิได้รับให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

**แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์
ที่มีสุขภาพดี
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??**

- มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
- บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ
- บุคคลมีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมตามวาระหนึ่ง

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสุขภาพดีเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. มนุษย์ที่มีสถานะเป็นคนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพแบบได้เปล่าเป็นพื้นฐาน
- ๒. มนุษย์ที่มีสถานะเป็นคนไร้สัญชาติ ซึ่งตั้งบ้านเรือนที่มีลักษณะถาวรในประเทศไทยได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพแบบได้เปล่าเป็นพื้นฐานเช่นกัน
- ๓. มนุษย์ในสถานศึกษาและในสถานสงเคราะห์ได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพแบบได้เปล่าเป็นพื้นฐานเช่นกัน
- ๔. มนุษย์ที่ไร้หลักประกันสุขภาพแบบได้เปล่า อาจซื้อสิทธิในหลักประกันสุขภาพทั้งจากกระทรวงสาธารณสุข หรือจากบริษัทประกันชีวิต... แม้จะมีปัญหาอยู่บ้าง

- มติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๒
- เห็นชอบให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- เรื่องการสร้างหลักประกันสุขภาพสำหรับประชาชนที่รอพิสูจน์สถานะบุคคล
- เพื่อพิจารณาให้การช่วยเหลือประชาชนที่พำนักพักอาศัยในประเทศไทยเป็นเวลานานให้ได้รับหลักประกันสุขภาพและเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างเท่าเทียม

**๖.๓.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิในการศึกษา
ของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
“Education For All”**

- ข้อ ๒๖ (๑) แห่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- บุคคลมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะเป็นสิ่งที่ให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่าอย่างน้อยที่สุดในขั้นประถมศึกษา และขั้นพื้นฐาน. ขั้นประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ขั้นเทคนิคและขั้นประกอบอาชีพเป็นการศึกษาที่จะต้องจัดมีขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป และขั้นสูงเป็นขั้นที่จะเปิดให้ทุกคนเท่ากัน ตามความสามารถ
- (EVERYONE HAS THE RIGHT TO EDUCATION. EDUCATION SHALL BE FREE, AT LEAST IN THE ELEMENTARY AND FUNDAMENTAL STAGES. ELEMENTARY EDUCATION SHALL BE COMPULSORY, TECHNICAL AND PROFESSIONAL. EDUCATION SHALL BE MADE GENERALLY AVAILABLE AND HIGHER EDUCATION SHALL BE EQUALLY ACCESSIBLE TO ALL, ON THE BASIS OF MERIT.)

- มาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒
- การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
- การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ
- การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
- การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

- ข้อ ๒๖ (๒) แห่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ. ๒๔๙๑
- การศึกษาจะมุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่และเพื่อเสริมพลังการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นมูลฐานให้แข็งแกร่งทั้งจะมุ่งเสริมความเข้าใจ ชันดีและมิตรภาพในระหว่าง ประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติหรือกลุ่มศาสนา และจะมุ่งขยายกิจกรรมของ สหประชาชาติเพื่อการธำรงสันติภาพ
- (EDUCATION SHALL BE DIRECTED TO THE FULL DEVELOPMENT OF THE HUMAN PERSONALITY AND TO THE STRENGTHENING OF RESPECT FOR HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS. IT SHALL PROMOTE UNDERSTANDING, TOLERANCE AND FRIENDSHIP AMONG ALL NATIONS, RACIAL OR RELIGIOUS GROUPS, AND SHALL FURTHER THE ACTIVITIES OF THE UNITED NATIONS FOR THE MAINTENANCE OF PEACE.)

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๘
- อนุมัติหลักการร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย หลักฐานวัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนใน สถานศึกษา พ.ศ. (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ เสนอ
- และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุ บัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ พิจารณา แล้วดำเนินการต่อไปได้
- และเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
- อันส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุถึงหลัก EDUCATION FOR ALL

- ข้อ ๒๖ (๓) แห่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- ผู้ปกครองมีสิทธิก่อนผู้อื่นที่จะเลือกชนิดของ การศึกษาสำหรับบุตรหลานของตน
- (PARENTS HAVE A PRIOR RIGHT TO CHOOSE THE KIND OF EDUCATION THAT SHALL BE GIVEN TO THEIR CHILDREN.)

- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย หลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับ นักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนใน สถานศึกษา พ.ศ.๒๕๓๕ (ยกเลิก แล้ว)
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย หลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

**แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์
ที่มีการศึกษาดี
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??**

สถานการณ์การรับรองสิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีการศึกษาดี

Prof. Dr. Srisorn K. A. Wadwa

205

**แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์
ที่มีครอบครัวมั่นคง
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??**

สถานการณ์การรับรองสิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีครอบครัวมั่นคง

Prof. Dr. Srisorn K. A. Wadwa

206

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีการศึกษาดี
เพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. เด็กทุกคนย่อมได้รับสิทธิในหลักประกันการศึกษาพื้นฐานแบบได้
เปล่าเป็นพื้นฐาน โดยไม่คำนึงว่า จะมีรัฐมีสัญชาติหรือไม่
- ๒. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเข้าศึกษาในระดับสูงกว่าพื้นฐาน แต่
ต้องจ่ายค่าเล่าเรียนเอง แต่จะมีสิทธิกู้เงินเพื่อการศึกษาได้ หากมี
สถานะเป็นคนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทย แม้เป็นคนไร้
สัญชาติที่ดั่งบ้านเรือนถาวรในประเทศไทยก็ไม่มีสิทธิ
- ๓. มนุษย์ทุกคนที่เรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรย่อมจะต้องได้รับ
วุฒิการศึกษาโดยไม่คำนึงว่า จะมีรัฐมีสัญชาติหรือไม่
- ๔. มนุษย์ที่ไม่มีสถานะคนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยอาจถูก
จำกัดสิทธิประกอบอาชีพตามวุฒิการศึกษา อาจทำได้โดย หรือ
อาจทำได้ แต่ต้องขอใบอนุญาตทำงาน หรือใบอนุญาตประกอบ
ธุรกิจ

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีครอบครัวที่
เหมาะสมเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิก่อตั้งครอบครัวตามกฎหมาย โดยไม่คำนึงว่า
จะมีรัฐมีสัญชาติหรือไม่
- ๒. ศาลฎีกาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๕ ยืนยันในสิทธิสมรสตามกฎหมายของ
มนุษย์ ตามมาด้วยคำพิพากษาศาลฎีกามากมาย จนถึงศาล
ปกครองสูงสุด แต่ก็ยังมีคนไร้สัญชาติหรือคนต่างด้าวที่มีสัญชาติ
ถูกปฏิเสธสิทธิสมรสตามกฎหมายหรือรับบุตรบุญธรรม
- ๓. แม้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ยืนยันว่า สิทธิก่อตั้งครอบครัวบุญ
ธรรมเป็นสิทธิมนุษยชน แต่กระบวนการรับเด็กถูกทอดทิ้งใน
ชุมชนเป็นบุตรบุญธรรมก็ยังมีปัญหาอยู่มาก !!!
- ๔. เรื่องการก่อตั้งครอบครัวตามกฎหมายของคนที่มีความ
หลากหลายทางเพศยังไม่มีความหมายไทยรองรับ แม้จะมีแนวคิด
ใหม่ในเรื่องนี้อาจตามทันนานาชาติ

**๖.๔.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิก่อตั้งครอบครัว
ของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
"Family For All"**

สถานการณ์การรับรองสิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีการศึกษาดี

Prof. Dr. Srisorn K. A. Wadwa

207

**๖.๕.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิเดินทางของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
"Freedom to
Movement For All"**

สถานการณ์การรับรองสิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีการเดินทาง

Prof. Dr. Srisorn K. A. Wadwa

208

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย มีปัญหาการรับรอง สิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์ ที่มีสิทธิเดินทาง บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

Dr. S. Srisukh A. Srisukh

211

- ข้อ ๒๓ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑ "UDHR"
- บุคคลมีสิทธิที่จะทำงาน, ที่จะเลือกงานอย่างเสรี, ที่จะมีสภาวะการทำงานที่ยุติธรรมและพอใจ และที่จะได้รับความคุ้มครองจากการว่างงาน
- (EVERYONE HAS THE RIGHT TO WORK, TO FREE CHOICE OF EMPLOYMENT, TO JUST AND FAVOURABLE CONDITIONS OF WORK AND TO PROTECTION AGAINST UNEMPLOYMENT.)

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

214

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิเดินทางเพื่อมนุษยในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. คนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยย่อมมีสิทธิเดินทางภายในประเทศไทยโดยไม่ต้องขออนุญาต และมีสิทธิทำหนังสือเดินทางเพื่อแสดงตนในการเดินทางข้ามชาติ
- ๒. คนต่างด้าวทั้งที่มีสัญชาติและไร้สัญชาติที่มีสถานะเป็นคนเข้าเมืองไทยถูกกฎหมาย ย่อมมีสิทธิเดินทางภายในประเทศไทย โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่จะต้องแจ้งถิ่นที่อยู่
- ๓. แต่คนต่างด้าวไร้สัญชาติที่ได้รับสิทธิอาศัยชั่วคราวหรือการส่งกลับ ย่อมมีสิทธิร้องขออนุญาตออกนอกอำเภอ/เขตที่ได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ ตลอดจนมีสิทธิขอทำเอกสารเดินทาง (TRAVEL DOCUMENT) เพื่อการเดินทางข้ามชาติ
- ๔. แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายพึงได้รับการนิรโทษกรรมสิบวันเพื่อเดินทางไปเล่นน้ำสงกรานต์ในประเทศต้นทางแล้วกลับเข้ามาในประเทศไทย

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

Dr. S. Srisukh A. Srisukh

217

- ข้อ ๑๗ แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑ "UDHR"
- ๑. บุคคลมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเอง และโดยการร่วมกับผู้อื่น (EVERYONE HAS THE RIGHT TO OWN PROPERTY ALONE AS WELL AS IN ASSOCIATION WITH OTHERS.)
- ๒. การยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลใดไปเสียโดยพลการจะกระทำมิได้ (NO ONE SHALL BE ARBITRARILY DEPRIVED OF HIS PROPERTY.)

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

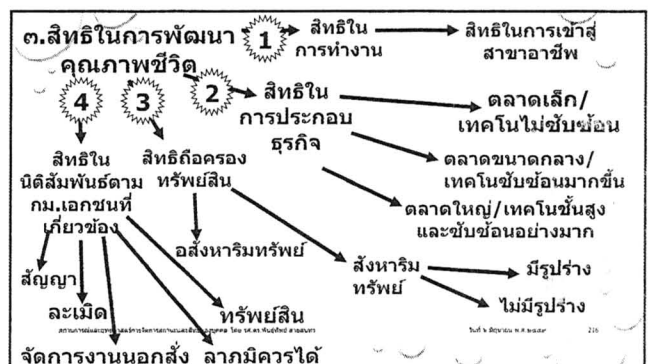
218

(7) Situation Analysis การจัดการสิทธิ ในการพัฒนา คุณภาพชีวิต ของมนุษย์

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

Dr. S. Srisukh A. Srisukh

217

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

Dr. S. Srisukh A. Srisukh

217

สถานการณ์และยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล

218

**๗.๑.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิทำงานของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
"Work For All ???"**

**๗.๒.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิลงทุนของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
"Investment For All ???"**

**แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์
ที่มีสิทธิทำงาน
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??**

**แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์
ที่มีสิทธิลงทุน/ประกอบธุรกิจ
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??**

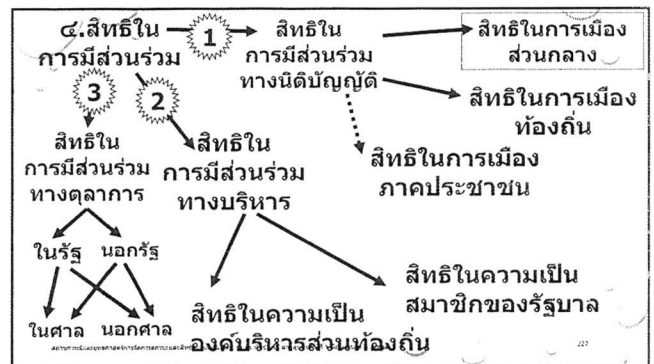
- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิทำงานเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
๑. คนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยย่อมมีสิทธิทำงานภายในประเทศไทยโดยไม่ต้องขออนุญาต
 ๒. คนต่างด้าวทั้งที่มีสัญชาติและไร้สัญชาติที่มีสถานะเป็นคนเข้าเมืองไทย ถูกกฎหมาย ย่อมมีสิทธิทำงานภายในประเทศไทย โดยต้องขออนุญาต แต่ไม่อาจทำงานที่ต้องห้ามสำหรับคนต่างด้าว มีประมาณ ๓๐ อาชีพ
 ๓. แต่คนต่างด้าวไร้สัญชาติที่ได้รับสิทธิอาศัยชั่วคราวหรือการส่งกลับ ย่อมมีสิทธิร้องขอขออนุญาตทำงานตามที่มีการประกาศอนุญาต ซึ่งมีประมาณ ๒๗ อาชีพงานไร้ฝีมือ และหากเป็นงานที่ต้องทำนอกอำเภอ/เขตที่ได้รับอนุญาตหรือผ่อนผันให้อาศัยอยู่ ก็จะต้องขออนุญาตเดินทางเพื่อไปทำงาน
 ๔. จึงมีคนต่างด้าวทั้งที่มีสัญชาติและไร้สัญชาติที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญา แต่ไม่มีสิทธิทำงานตามวุฒิการศึกษา !!!
 ๕. งานวิจัยจำนวนหนึ่งให้ข้อมูลว่า มีคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิทำงานเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
๑. คนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยย่อมมีสิทธิลงทุนภายในประเทศไทยโดยไม่ต้องขออนุญาต
 ๒. คนต่างด้าวทั้งที่มีสัญชาติและไร้สัญชาติที่มีสถานะเป็นคนเข้าเมืองไทย ถูกกฎหมาย ย่อมมีสิทธิลงทุนภายในประเทศไทย โดยต้องขออนุญาต แต่ไม่อาจลงทุนในธุรกิจที่ต้องห้ามสำหรับคนต่างด้าว มีเป็นธุรกิจขนาดเล็ก และใช้ทุนประกอบการน้อย
 ๓. แต่คนต่างด้าวไร้สัญชาติที่เกิดในประเทศไทยหรือเป็นคนต่างด้าวเพราะถูกถอนสัญชาติไทย แต่มีสถานะเป็นคนที่มีสิทธิอาศัยชั่วคราวหรือการส่งกลับ ย่อมมีสิทธิร้องขอขออนุญาตลงทุนตามที่อนุญาต
 ๔. สำหรับคนต่างด้าวที่รอการเนรเทศหรือเข้าเมืองผิดกฎหมายถูกห้ามลงทุนในประเทศไทย จึงไม่อาจร้องขอขออนุญาตทำงาน
 ๕. มีคนต่างด้าวไม่น้อยที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยไม่มีใบอนุญาต

**๗.๓.
รัฐไทยรับรอง
สิทธิถือครองทรัพย์สิน
ของมนุษย์
ในประเทศไทย
อย่างไร ???
"Property For All ??"**

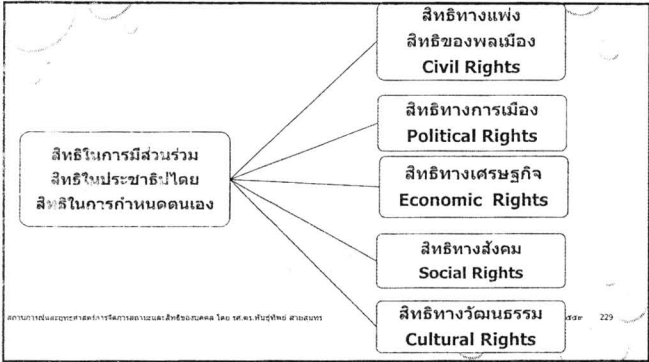
**(8)
Situation Analysis
การจัดการสิทธิ
ในการมีส่วนร่วม
ของมนุษย์**

**แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในสถานะความเป็นมนุษย์
ที่มีสิทธิถือครองทรัพย์สิน
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??**

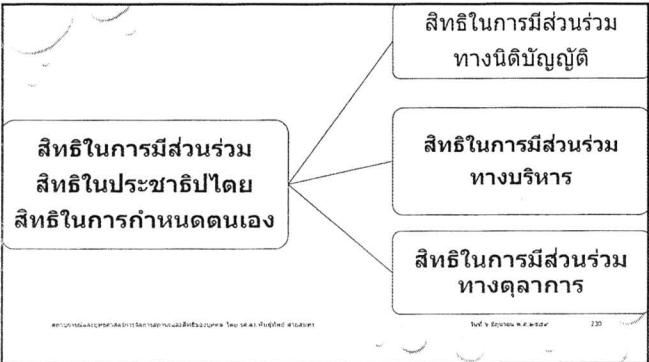

- สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิถือครองทรัพย์สินเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ
- ๑. คนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยย่อมมีสิทธิถือครองทรัพย์สินภายในประเทศไทย และไม่ถูกจำกัดสิทธิในการทำทะเบียนการถือครองทรัพย์สิน อาทิ รถยนต์ หรือที่ดิน
- ๒. คนต่างด้าวทั้งที่มีสัญชาติและไร้สัญชาติที่มีสถานะเป็นคนเข้าเมืองไทยถูกกฎหมาย ย่อมมีสิทธิถือครองทรัพย์สินภายในประเทศไทย แต่ถูกจำกัดสิทธิถือครองอสังหาริมทรัพย์
- ๓. แต่คนต่างด้าวไร้สัญชาติที่มีสิทธิอาศัยชั่วคราวหรือรอการส่งกลับ ถูกจำกัดสิทธิถือครองรถยนต์และทำใบขับขี่ จึงมีอุปสรรคในการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินดังกล่าว

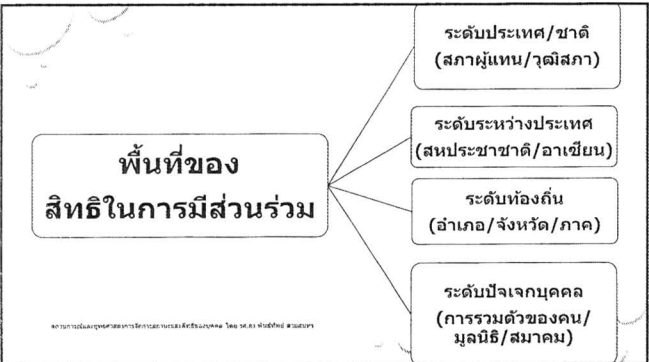
**สิทธิในการมีส่วนร่วม
Right to Participation
สิทธิในประชาธิปไตย
Right to Democracy
สิทธิในการกำหนดตนเอง
Right to Self Determination
คืออะไรกัน ??**

- แนวคิดที่อาจมีบทบาทในการกำหนดสิทธิในการมีส่วนร่วม
1. สัญชาตินิยม/เชื้อชาตินิยม
 2. ภูมิลำเนานิยม/ดินแดนนิยม
 3. วุฒิมการศึกษานิยม/ปัญญานิยม
 4. อาชีพนิยม
 5. ภาษานิยม/ประโยชน์นิยมใกล้เคียง
 6. อื่นๆ
 7. มนุษยนิยม

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคคลตามกฎหมายเอกชนปรากฏในกฎหมายไทยหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่ผูกพันประเทศไทยฉบับใดบ้าง ???

ปฏิญญาสากล
สหประชาชาติ
ว่าด้วย
สิทธิมนุษยชน
ค.ศ.๑๙๔๘
/พ.ศ.๒๕๓๑

- ข้อ ๒๑ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในการปกครองประเทศของตนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผู้แทน ซึ่งผ่านการเลือกตั้งอย่างเสรี
- (EVERYONE HAS THE RIGHT TO TAKE PART IN THE GOVERNMENT OF HIS COUNTRY, DIRECTLY OR THROUGH FREELY CHOSEN REPRESENTATIVES)

ยังมีผล

- ข้อ ๒๗ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าร่วมการใช้ชีวิตทางด้านวัฒนธรรมในประชาคมอย่างเสรี ที่จะพึงใจในศิลปะและมีส่วนในความคืบหน้าและผลประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์.
- (EVERYONE HAS THE RIGHT FREELY TO PARTICIPATE IN THE CULTURAL LIFE OF THE COMMUNITY, TO ENJOY THE ARTS AND TO SHARE IN SCIENTIFIC ADVANCEMENT AND ITS BENEFITS.)

ยังมีผล

- ข้อ ๒๑ (๒) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- บุคคลมีสิทธิเข้าถึงเท่ากันในการบริการสาธารณะในประเทศของตน.
- (EVERYONE HAS THE RIGHT OF EQUAL ACCESS TO PUBLIC SERVICE IN HIS COUNTRY.)

ยังมีผล

- ข้อ ๒๗ (๒) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- บุคคลมีสิทธิในการรับความคุ้มครองประโยชน์ทางด้านศีลธรรมและทางวัตถุอันเป็นผลได้จากการประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม และศิลปะซึ่งตนเป็นเจ้าของ.
- (EVERYONE HAS THE RIGHT TO THE PROTECTION OF THE MORAL AND MATERIAL INTERESTS RESULTING FROM ANY SCIENTIFIC, LITERARY OR ARTISTIC PRODUCTION OF WHICH HE IS THE AUTHOR.)

ยังมีผล

- ข้อ ๒๑ (๓) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘/พ.ศ.๒๔๙๑
- เจตจำนงของประชาชนจะเป็นฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงนี้จะแสดงออกโดยการเลือกตั้งเป็นครั้งเป็นคราวอย่างแท้จริง ด้วยการให้สิทธิออกเสียงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันและโดยการลงคะแนนลับหรือวิธีการลงคะแนนอย่างเสรีที่คล้ายคลึงกัน
- (THE WILL OF THE PEOPLE SHALL BE THE BASIS OF THE AUTHORITY OF GOVERNMENT; THIS WILL SHALL BE EXPRESSED IN PERIODIC AND GENUINE ELECTIONS WHICH SHALL BE BY UNIVERSAL AND EQUAL SUFFRAGE AND SHALL BE HELD BY SECRET VOTE OR BY EQUIVALENT FREE VOTING PROCEDURES.)

ยังมีผล

- ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๒๐๑๒/พ.ศ.๒๕๕๕
- ข้อ ๒๔ บัญญัติว่า "ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งการชุมนุมและการสมาคมอย่างสันติ"
- ข้อ ๒๕ บัญญัติว่า
- "๑) ทุกคนที่เป็นพลเมืองของประเทศ มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรัฐบาลของประเทศของตน ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยตามกฎหมายของแต่ละประเทศ
- ๒) ทุกคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งตามกำหนดเวลาและอย่างแท้จริง ซึ่งต้องเป็นการออกเสียงอย่างทั่วถึงและเสมอภาค และต้องเป็นการลงคะแนนลับ ซึ่งรับประกันการแสดงออกอย่างเสรีของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ"

ยังมีผล

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์
ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วม
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??

สถานการณ์และการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วม

๕.สิทธิในความยุติธรรม

2 สิทธิในความยุติธรรม
จัดการโดยรัฐ

1 สิทธิในความยุติธรรม
จัดการนอกรัฐ
โดยเอกชนเอง

ภายในประเทศ

ระหว่างประเทศ

ในศาล

นอกศาล

ภายในประเทศ

ระหว่างประเทศ

โดยอนุญาโตตุลาการ

อื่นๆ

สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วมเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ

๑.คนสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรไทยย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในทุกลักษณะ โดยเฉพาะทางการเมือง

๒.คนสัญชาติไทยภายหลังการเกิดถูกปฏิเสธสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งในการเมืองทุกระดับ

๓.คนต่างด้าวทั้งมีสัญชาติและไร้สัญชาติถูกปฏิเสธสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สถานการณ์และการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วม

แล้วมนุษย์ในสังคมไทย
มีปัญหาการรับรอง
สิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์
ที่มีสิทธิในความยุติธรรม
บ้างหรือไม่ ??? อย่างไร ??

สถานการณ์และการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วม

(9)

Situation Analysis

การจัดการสิทธิในการเข้าสู่ความยุติธรรมของมนุษย์

สถานการณ์และการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วม

สถานการณ์ด้านการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในความยุติธรรมเพื่อมนุษย์ในสังคมไทยที่ควรสนใจ

๑. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิในความยุติธรรมตามกฎหมายไทย

๒. ความเป็นคนต่างด้าวไม่ใช่ข้อจำกัดในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายไทย

๓. แต่ความยากจนและความด้อยการศึกษาอาจเป็นข้อจำกัดในการใช้สิทธิในความยุติธรรมตามกฎหมายไทย

๔. คนในกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ใช้ภาษาไทยก็จะมีอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายไทย

สถานการณ์และการรับรองสถานะความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิในการมีส่วนร่วม

(10)
Strategical Conclusion
ยุทธศาสตร์ที่ "เร่งด่วน"
เกี่ยวกับสถานะ
และสิทธิของบุคคล
ที่เกี่ยวกับรัฐไทย

สถานการณ์และสิทธิของบุคคลในประเทศไทย : บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เรื่องของเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติ
เพราะไร้รากเหง้า
ก็น่าจะเป็นเรื่องที่เร่งด่วน
น่าจะถึงเวลาของกฎหมายว่าด้วยการ
คุ้มครองคนไร้รากเหง้าใช่ไหม ??
คุ้มครองอีก ๑๐ วันป้ายรณรงค์เมืองชล
ชาวสด ประจำวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๕

(2) DOING

- (๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๗) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา
- (๙) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

นางสาวนันท์
เลขที่ ๑๕๕ ๙๕ ๖๖
ก็...จะเป็น...

(3) RECOMMENDING

- (๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๓) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๔) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาในกรณีที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เรื่องของคนสัญชาติไทยในรัฐต่างประเทศ
เรื่องของราษฎรไทยในรัฐต่างประเทศ
ถึงเวลาที่ต้องมีการคุ้มครองที่มี
ประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่แล้วยัง ?

အတည်ပြုချက်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြပါမည်။

~~Not a review paper~~ 253

- ## คณบดีกล่าว

- [illegible]

254

สามารถประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมได้ทั้งเชิงบวกและลบ โดย ๓๓.๖๓ เปอร์เซ็นต์ มีผลกระทบ

252

- 255

- Slide Version

- มายาคติแห่งสิทธิในสัญชาติ : มมองจากทฤษฎีแห่งเรื่องจริง
- โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
- บทความเพื่อวารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๔
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMFMTXY1NSL9QEVVSZ1U/VIEW?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMFMTXY1NSL9QEVVSZ1U/VIEW?USP=SHARING)

- สิทธิในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์
- โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
- เอกสารประกอบการศึกษาวิชากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล
- เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๖
- ปรับปรุงเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๗
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMFMTULDQEV9UOE56TG8/VIEW?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMFMTULDQEV9UOE56TG8/VIEW?USP=SHARING) (BW VERSION)
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMFMTTNRSS2JGMJJ3OVK0/VIEW?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMFMTTNRSS2JGMJJ3OVK0/VIEW?USP=SHARING) (COLOR VERSION)
- [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/MEDIA/SET/?SET=A.944199402318145.1073741910.139341542803939&TYPE=3&UPLOADED=282](https://www.facebook.com/media/set/?set=A.944199402318145.1073741910.139341542803939&TYPE=3&UPLOADED=282) (SLIDE VERSION)

- นิยามของคำว่า "คนต่างด้าว" ภายใต้บริบทของกฎหมายไทย
- โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
- เอกสารประกอบการศึกษาวิชากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล
- เมื่อวันเสาร์ที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
- ปรับปรุงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- <https://drive.google.com/file/d/0BzawtIMOMfMTV3V4LUZuaGhNek0/view?usp=sharing> (PDF-BW Version)
- <https://drive.google.com/file/d/0BzawtIMOMfMTbWU1ZG9vd3ZwR2M/view?usp=sharing> (PDF - Color Version)

- สิทธิในการมีส่วนร่วมของมนุษย์
- โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
- เอกสารประกอบการศึกษาวิชากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล
- เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๖
- ปรับปรุงล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๘
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMFMTBDDFVXDSMTTRLTG/VIEW?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMFMTBDDFVXDSMTTRLTG/VIEW?USP=SHARING) (ฉบับสี)
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMFMTTMFHSTLJBXRXYUK/VIEW?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMFMTTMFHSTLJBXRXYUK/VIEW?USP=SHARING) (ฉบับขาวดำ)
- [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/MEDIA/SET/?SET=A.847861455285274.1073741898.139341542803939&TYPE=3](https://www.facebook.com/media/set/?set=A.847861455285274.1073741898.139341542803939&TYPE=3) (ฉบับสไลด์)

- สิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศ และประเทศไทย : ความรักกฎหมายระหว่างประเทศพื้นฐานว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
- เพื่อการสอนวิชากฎหมายระหว่างประเทศ สำหรับวิทยาลัยสหวิทยาการ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง
- เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๘
- <https://drive.google.com/file/d/0BzawtIMOMfMTbC1abEtaY1I5a0E/view?usp=sharing> (BW)
- <https://drive.google.com/file/d/0BzawtIMOMfMTbG3Vid3c4Y0l4eTA/view?usp=sharing> (Color)
- <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.937117709692981.1073741908.139341542803939&type=3> (Slides)

- สิทธิของเอกชนในความยุติธรรมระหว่างประเทศ
- โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
- เอกสารประกอบการบรรยายวิชา น.๔๙๑ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เริ่มเขียนเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๖
- ปรับปรุงล่าสุดเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๗
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMfMTXZBWAU1QNF4NWC/EDIT?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMfMTXZBWAU1QNF4NWC/EDIT?USP=SHARING) (BW VERSION)
- [HTTPS://DRIVE.GOOGLE.COM/FILE/D/0BZAWTIMOMfMTTLBKX1Y3WUG5DTQ/EDIT?USP=SHARING](https://drive.google.com/file/d/0BZAWTIMOMfMTTLBKX1Y3WUG5DTQ/EDIT?USP=SHARING) (COLOR VERSION)
- [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/MEDIA/SET/?SET=A.718270471577707.1073741874.139341542803939&TYPE=3](https://www.facebook.com/media/set/?set=A.718270471577707.1073741874.139341542803939&TYPE=3) (FB SLIDE VERSION)

